Published and distributed under permit No. 208 authorized by the Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By order of the president, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski tednik v Združenih državah

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:
Za člane, na leto.....$0.96
Za nečlane.....$1.50
Za inozemstvo.....$2.00

NASLOV uredništva in upravništva:
1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Telefon: Canal 2487

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

Subcription price:
For members, yearly..$0.96
For nonmembers.....$1.50
Foreign Countries....$2.00

OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Telephone: Canal 2487

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 51.—Štev. 51. Chicago, Ill., 22 decembra (December) 1919. Leto V. Volume V.

Naš letošnji Božič.

Kolik preobrat, koliko prevar in ironije nam je povzročila ter pustila minola svetovna vojna! Te prevare se vlečejo že od lanskega novembra, ko je bilo premirje sklenjeno. — Tako je nam od onega časa napočil že drugi Božič — praznik miru, sprave in ljubezni. —

Pač srečni so oni narodi, ki se bodo letošnjega Božiča iz srca, ter povsem opravičeno radovali rekoč:

"Čast Bogu na višavah!
In mir ljudem na zemlji!
ki so dobre volje!

Blagor se onim urednikom raznih listov, ki bodo pozdravljali letošnji Božič z navdušenimi vrsticami in pozdravi na svoje čitatelje! — — Mi, slovenski uredniki jim žal ne moremo in nesmemo slediti. Namesto običajnega veselega božičnega članka bi morali pisati v tem času o postajah križevega pota, bičanja in trpljenja našega slovenskega naroda v stari domovini!

Slovenci smo žal razkropljeni v več delov. Pretežna večina našega naroda je doma, ali v stari domovini; okrog 250,000 nas pa živi tukaj v Ameriki. Naša narodna in bratska vez nam torej kaže, da smo sj — jedno. Če se godi našim bratom onstran oceana slabo, boli vsled tega tudi nas, ameriške Slovence srce, ker — krj ni voda. — Narodne misli, ljubezni in narodnih idej ne ločije ne gore, ne morja! — —

Te dni nam je poslal nek prijatelj lista povsem zanimivo božično čestitko z opombo: "Letos pa za nas spet starega božiča ni!" — Prav imaš prijatelj! Kako naj urednik slovenskega lista sestavi, ali obelodani božičnemu času primeren članek, poln veselja, radosti in miru, kar naj bi nam prinašali božični prazniki leta 1920 po rojstvu Gospodovem. — Naš letošnji Božič je zopet. žalosten. Letos za nas pravega Božiča ni! —

Zatopimo se za trenotek globje v čase, v katerih živimo. Pri tem vpoštevajmo najprvo sami sebe, ali ameriške Slovence. Živimo li dandanes v dobi veselja, sreče, blagostanja, miru in splošne zadovoljnosti? Ne. — Splošne razmere v naši novi domovini so se tako poslabšale, da nismo še nikdar prej obhajali tako žalostnega Božiča, kakor letos. Neznanska draginja, hujša kot za časa vojne, delavski nemiri, razne stavke, nove postave, pritisk od strani kapitalistov itd. ne morejo na nikogar uplivati, da bi dandanes iz srca voščil svojemu rojaku: "Vesele, zadovoljne in srečne božične praznike!" Koliko časa bomo živeli še v takih razmerah ne ve nihče. Slovenci smo žrtev usode, pa naj živimo že na rojstni grudi, ali pa v tujini, na svobodni! zemlji, polni bogastva in izobilja?! za druge — — —

Letos pa za nas spet starega Božiča ni! — —

Leta nazaj, ali v stari domovini, ali tukaj smo se iz srca veselili božičnih praznikov. — Kolika izpremenba!

Omenili smo doslej božičevanje amerijskih Slovencev. Pa poglejmo danes še enkrat onstran oceana, v kraje, kjer nam je tekla zibelka. Prevdarimo, kako bodo letošnji Božič Slovenci v starem kraju obhajali? — Žalostno. Bridko. Obupano. Prevarano. — —

Ko je napočil glas za svetovno demokracijo tudi tu pri nas v Ameriki, smo se temu klicu tudi tukajšnji Slovenci v veliki meri odzvali. Šli so na francoske bojne poljane naši očetje, možje, sinovi in sobratje. Prestali so najhujše izmed hudega. Padlo jih je na stotine. Ranjenih jih je bilo na tisoče. Vsakdo izmed naših bojevnikov je mislil, da bo s tem v resnici pripomogel Ameriki do pravične zmage. — Zmaga je bila tudi pač na ameriški strani; a žal da je s to zmago v zvezi naša narodna nesreča, izdajstvo zaveznikov, barantija narodov, premoč ameriškega kapitala, in visoka diplomatska politika.

Ali so Vam še znane krasne Wilsonove točke, na podlagi katerih je Amerika l. 1917 napovedala vojno Nemčiji in Avstro-Ogrski? — Pravica narodov. Enakopravnost in samoodločevanje! — Vse te lepe točke so splavale po vodi kar se tiče nas Slovencev. Vse naše vojne žrtve so zaman. —Jugoslovani v Ameriki, med temi tudi Slovenci smo prispevali za razna Vojna posojila, Varčevalne znamke in v druge patrijotične svrhe gotovo več miljonov dolarjev — Stradali smo in varčevali za druge, za zaveznike. In za naše plačilo so pa baje zavezniki obsodili naše sobrate onstran oceana na smrt; prodati jih hočejo okrog 500,000 požrešnemu Italijanu na podlagi pravice zatiranih narodov in samoodločevanja. — —

S prihranki in našimi žulji je slavna ameriška vlada polnila žepe pohlepnih polentarjev. S tem denarjem vlivajo danes in kupujejo Italijani smrtnonosne topove, ter puške, ki pozdravljajo naše mirno slovensko ljudstvo v okupiranih krajih.

Poročila v raznih listih nam zatrjujejo, da je Reka za Jugoslovane izgubljena. — Izgubljen je Trst, Gorica, Primorska in pretežni del naše Notranjske! — —Pri takem poročilu mora Slovenca navdajati srd do skrajne sile. Propaganda šovinistične Italije je celo tako daleč vplivala, da je za nas celo izgubljen pretežni del Koroške. —

Ubogi, revni in omilovanja vredni naši sobratje v stari domovini! Prišli ste z dežja zopet pod kap! Borili ste se cela 4 leta za osvobojenje; za propast Avstrije. Slednje ste pač dosegli, a visoka politika vas je postavila iz ene peči v drugo.

Najhujše posledice minule svetovne vojne bodo morali prenašati naši, omilovanja vredni Slovenci v starem kraju. Če bo v resnici izvedena zloglasna tajna londonska pogodba, če bodo v resnici dosegli Italijani vse to, kar želijo, potem bo zapel slovenskemu narodu v domovini mrtvaški zvonec. Slovenec, živeč v Ameriki, če se boš povrnil v svojo nekdanjo rojstno domovino, ne boš prišel v Slovenijo, ampak v — Italijo. Ta nesreča bo zadela naše vrle Primorce, Notranjce in Istrijance. Usoda teh je že zapečatena na podlagi peklenske londonske pogodbe. — —

Čast in priznanje našemu vrlemu predsedniku Wilsonu, ker se je vedno zavzemal za jugoslovansko stališče. —Nepričakovana bolezen ga je pa končno potisnila na bolniško postelj. In s tem je stopilo tudi naše vprašanje v kritičen položaj. Kar so narodni mešetarju v Parizu zadnje dni sklenili, temu ni mogel Mr. Wilson več oporekati, ker ga ni bilo zraven. — Kakor kaže bo pa jadransko vprašanje rešil šovinizem Italijanov in pa sila ameriških kapitalistov. Slednji so namreč obljubili Italiji vso svojo finančno pomoč, toda le pod pogojem, da Italija pridobi (na nepravičen način) vse zahtevano ozemlje ob jadranskem morju in skoro tretjino kranjske dežele (celo Notranjsko) kakor določeno v londonski pogodbi.

Znana je prislovica, da kri ni voda. Italijan se z našim narodom ne bo dolgo šalil. Če ga ravno podjarmi začasno, za nekaj mesecev, bo čez čas zaoril zopet v domovini glas. Vstali bodo nasledniki Matije Gubca. Na našem Kosovem (Gospesvetskem polju) se bodo zbirali morda že danes leto branitelji slovenske narodne pravice, na Krasu, okrog Trsta in Gorice bodo pa zopet morda že letos osorej zapeli tamošnji branitelji Slovenije staroznano pesem:

Buči, buči, morje adrijansko,
Bilo někdaj si, in boš slovansko!

Tedaj bomo pa ameriški Slovenci, tako tudi naši sobratje v starem kraju navdušeni zmage veselo klicali drug drugemu:

"Mir ljudem na zemlji,
ki so dobre volje!"

Dal Bog, da bi se to izvršilo že prihodnje leto!

Mir ljudem na zemlji!

SVETI VEČER.

Srebrni plašč zemljo pokriva,
narava mirno spi.
veselje, radost se razliva
po njej. Vse zdaj bedi.
Priklanjajo se ti drevesa,
šepečejo ljubko:
"Poglej, ozri se gor v nebesa,
kjer angeli pojo!"

Neštete lučice prižgane
po hišah zdaj gore.
Drevesa s srebrom posejane
v krasoti se blišče.
Iz line vabijo zvonovi
v čarobno — tiho noč.
Naznanjajo, da novi dnovi
se bližajo — pojoč.

Zvezdice nekaj so uzrle,
nebroj njih nekam zre.
Pogled v hlevček so uprle,
kjer pesmi se glase.
Čemu se pesmi tam glasijo?
Čemu tja zvezd pogled?
Vse jasno: Dete tam častijo,
ki iz jasel blagoslavlja svet.

J. Furlan.

Sveti večer na bojišču

Na soškem bojišču, 24. dec. 1915.

Šel sem mimo loveev in sem jih pozdravil: "Sveti večer je nocoj!"

"Ah, sveti večer je nocoj", so ponavljali drug za drugim, in trudni in zamišljeni so sedeli po umazanem kamenju. In sedaj drdra voz za vozom mimo, konji pekečejo po opolzkem kamenju, težko obloženi, čete korakajo, in robata beseda se izgublja v temno noč. . . Ali je to sveta noč? Pozno je že, in uho pazno posluša, kdaj se oglasijo svetonočni zvonovi in povabijo vernike v božji hram, pozdravit kralja miru. Posluša in posluša, in od nikoder ne prihajajo prijetni valovi, ki so nekoč sladko kot nebeška godba božali človeško srce.

Ah, tam doli menda pa vendar prihajajo verniki z gora v nižavo k polnočnemu opravilu. Vsa pokrajina je posejana z lučmi kakor doma, ko sem stal na pragu in gledal množino lučic, ki so hitele vse k istemu cilju, k župni cerkvi. Mogočno se nocoj dvigajo proti nebu tja doli do Adrije, se vzpenjajo vedno više, ožarjajo z mogočno svetlobo nebo in zemljo, polagoma zopet padajo in izginjajo v temno noč . . . Tam izza gore se bližajo svetilke, kakor bi rezki bliski naznanjali bližajočo se nevihto. Tuintam zažari v zraku in silen grom odmeva v razzoranem skalovju. . .

V razbiti bajti, ki nas je sprejela na sveti večer gostoljubno pod streho, zadrsajo težki koraki po tleh, spremlja jih bolesten krik ranjenca, ki leži onemogel na nosidnici.

"Celo na sveti večer. . ."

"Ah, nocoj je sveti večer," se mu bolestno izvije iz prsi.

"Nocoj je sveti večer', ponavljamo vsi, kakor bi mu hoteli vliti hladilnega balzama v trpeče srce. In zopet vzdihne in trudni obraz se mu za hip razjasni in poživi, kakor bi v trenutku še enkrat preživel vso srečo in veselje vseh prejšnjih svetih večerov. . .Ali bo še kdaj z onim svetim hrepenenjem in globokim čuvstvom v sreu, ki se ne da izraziti s človeškimi besedami, stal na domačem pragu in čakal trenutka, da gre v razsvetljeno domačo cerkev in ob zvokih svetonočnih pesmi uživa vso srečo svetonočnega večera? Obraz mu blesti in pot mu stopi na bledo čelo. . .

Lani smo še skupaj praznovali božični večer. Spomini vstajajo in z njimi dolga vrsta mož in mladeničev, ki smo z njimi lani skupaj praznovali božično noč. Nocoj so prišli vsi ti k meni v vas. . Doma je že minila polnočnica, a še vedno se pogovarjajo z menoj. . .Oko je trudno, a duh se mudi pri dragih znancih in prijateljih. Vsi so prišli in vsakdo ima toliko povedati.

Srce, zakaj si tako pusto in žalostno nocoj? Vsi prihajajo in se opravičujejo, da mi ne morejo delati družbe nocojšnjo noč. Le njih duh je pri meni, njih telesa so posejana širom sveta. . . Pomenkujejo se z menoj o svojih upih in vzorih. O novi pomladi, ki je vzklila po naših poljanah, govore tako lepo in prepričevalno, da občutim pomlad v naši deželi. Vsem je razsveljevala življenje tvoja luč, ki ima svoj up v sveti noči. . . Sedaj se pokaže up in cvet. . .

Srce, ali veš, zakaj si tako žalostno in prazno nocoj?

In roka mi zopet seže po listku, ki sem ga zadnje dni prečital že neštetokrat. Ko sem ga dobil v roke, mi je napravil največje veselje. Malo besed je bilo, a v njih zagotovilo, da bom v kratkem segel v roko možu, s katerim biti prijatelj je moralo biti vsakemu v ponos.

Na poti v dolino sem se ustavil oni dan in se zagledal v čudovito lepo pokrajino, ki se je razprostirala okoli mene in pod menoj. Kakor srebrn pas se je vila pod menoj. Soča po rodovitni ravnini. Tam doli na jugu je žarela sinja Adrija v žarku južnega solnca. Tako vabljivo lepa in širna morska ravan, da bi človek šel, sedel na ladjo in se odpeljal bogve kam. Proti severu je vstajala rano Gorica in krasen venec vasi okoli nje iz megle in se jela kopati v gorkih žarkih prvega južnega zimskega dne. Tam proti zahodu so same znanke zadnjih mesecev. Kako lepe se vidite od daleč, pa koliko ste popile naše krvi. . .

Podgora! Zopet ime, ki ne bo nikdar izginilo iz spomina naših ljudi. Kako nedolžna in prijazna se zdiš, polagoma padajoča, pa si bila še pred kratkim kakor vulkansko žrelo, ki si bljuvala iz sebe ogenj in žveplo in požirala množice. Na tvojih obronkih spi svet naših ljudi. Skoraj pozabljeni so, malokdo se jih spominja. A oni so šli skozi trpljenje, kakršnega ne bi mogla približno izmisliti niti Dantejeva fantazija. Vsa čast Dalmatincem, a dejstvo je in ostane, da so stali na Podgori v odločilnem trenotku, tedaj ko so vladale tukaj prave peklenske sile, naši ljudje. Ko se je vse umirilo, so izročili svojim naslednikom prvotne postojanke, ki so bile prej že izgubljene. . .

Mimo mene je prišel oddelek naših ljudi. Vsi so gledali tja gori proti Podgori in Oslavlju. Vsi ti so bili tam.

"Vidite, tam je Podgora in Oslavlje," jih nagovorim.

"Bil je pravi pekel tam", so odgovorili vsi. "Pa dali smo jim le popra, da jih bo še dolgo peklo." in šli so dalje, eni zamišljeni, drugi prešerno veseli. Četovodja se vrne in mi pomoli listek.

"Prav, da sem se domislil. Neki nadporočnik, ki Vas pozna. Vas pozdravlja in pošilja ta listek.'

Zadovoljno sem pospešil pot v dolino. Vesel sem bil, da Ti po sedemnajstih mesecih zopet sežem v roko, dragi Izidore. Kolikokrat sem že korakal tam doli po cesti in nisem vedel, da si Ti tukaj, dragi prijatelj. Ogoljufan sem bil za uro veselja, ki bi jo bil užil v prijateljskem razgovoru s Teboj, plemenita dušo.

"Kje je gospod nadporočnik profesor Modic?' vprašam četovodjo Bošnjaka, stoječega v dolini pri oddelku Bošnjakov, ki je delal. Zamišljeno je gledal predse, kakor bi mu kaj težkega ležalo na duši. Koščeni obraz je razodeval rezkost in odločnost, da bi človek kar stopil korak nazaj. Le ko si mu pogledal v oči, si videl v njih toliko udanost in prijateljsko odkritosrčnost, da bi mu segel v roke in rekel: "Ostaniva prijatelja tudi še nadalje."

"Kje je gospod nadporočnik Modic?'' ponovim vprašanje.

Neodločno in tiho, kakor da ne bi sam sebi veroval, mi odgovori: "Nema ga više.'

"Kaj?'' ga čudeč se vprašam, "Kaj naj to pomeni?'' In zle slutnje so mi napolnile dušo. Ali nisem včeraj slišal, da se je nekemu nadporočniku pripetila velika nesreča? Kdo je bil to?

"Gospodine, nema ga više," ponovi znova in debela solza mu zdrkne po koščenem obrazu. "To Vam je bio čovjek, da ga je nemožno opisati'', in druga solza se mu prikaže na obrazu. "Sedemnajst mješecev sva skupaj živela i trpela, stradala i se veselila i— molila. To vam je bio čovjek, da ga je nemožno opisati.' In mož se je obrnil in se razjokal kakor otrok.

Oddelek je videl ta prizor in je čutil, kaj govoriva. Vedno več jih je bilo okoli naju. Vsak je ponavljal: "To vam je bio čovjek. da ga je nemožno opisati', in se je obrnil v stran, kakor bi hotel sam zase potočiti solzo hvaležnosti in spoštovanja do Tebe, dragi Izidor.

Danes sva bila zopet s prijateljem v dolini. "Hočeš zvedeti sodbo o ranjkem nadporočniku?'' mu pravim. "Tam je četovodja, ki je bil pri nesreči zraven.'

In zopet ni govoril, ampak je rekel: "To Vam je bio čovjek, da ga je nemožno opisati.' In zopet mu je solza zaiskrila v poštenih očeh. . .

Jutri ali pojutrišnjem poromam na Tvoj sveži grob, in oko, ki ne pozna več solza, ker jih je neizmerno gorje, ki ga je že gledalo, vse posušilo, naj porosi zadnjo solzo za Teboj, dragi prijatelj, v imenu prijateljev, ki ne morejo do Tebe. Bog s Teboj, blaga duša!

Dr. Kulovec, voj. kurat.

Junak si, če si samega sebe v skušnjavi premagal.

•

Mladost je teorija, starost pa fakt.

•

Kes je spomin, ki je zavrel, do vrhunca.

•

Modrijan to rad prikriva, česar sam ne ve.

Vojaško novoletno voščilo

Vojska se je hrabra zbrala,
godba glasno zaigrala:
"Naj za našo vojsko sveto
srečno leto bo začeto!"

Vzpenjali so se konjiči,
zavriskali so fantiči:
"Naj za našo vojsko sveto
srečno leto bo začeto!'

Stopali so v bojni vrsti,
klicali možje so čvrsti:
"Naj za našo vojsko sveto
srečno leto bo začeto!"

V boj topovi se peljali,
z votlim glasom zabučali:
"Naj za našo vojsko sveto
srečno leto bo začeto!"

V zraku se je strel razpočil,
vsem je ta pozdrav izročil:
"Naj za našo vojsko sveto
srečno leto bo začeto!"

Zatulila je granata:
"Jaz odpiram groba vrata!
Kdor ostane še na svetu,
srečen naj bo v novem letu!'

S koso smrt je zamahnila,
blazno divje zaupila:
"Kdor ostane še na svetu,
srečen naj bo v novem letu!'

Vode tekle so krvave
in nosile so pozdrave:
"Kdor ostane še na svetu,
srečen naj bo v novem letu!'

Ranjeni so na planjavi
stokali: "Vam, ki ste zdravi,
Bog podeli naj na svetu
mnogo sreče v novem letu!'

Mrtvi so se prebudili,
votlo iz grobov voščili:
"Kdor ostal je še na svetu,
mnogo sreče v novem letu!'

Vam, ki zdaj skrbeli bote
za udove in sirote,
Bog podeli naj na svetu
mnogo sreče v novem letu!'

Fr. Neubauer

Sv. večer v tujini

Češki spisal Jožef Hrbatý.

Ljudje so hiteli po ulicah drug za drugim po svojih opravkih. — Počasi je legala megla na ulice in zavila vse mesto v gosto kopreno. Električne luči in plinove svetilke so se svetile v gosti megli kakor oddaljene zvezdice na večernem nebu, ki komaj, komaj še prodirajo s svojo lučjo veliko razdaljo med nebom in zemljo in ki jih človeško oko vidi obkrožene z nekako tino, žarečo meglo.

Veliko mesto je odprlo svoja žrela in poslalo na tisoče ljudi ven na ulice. Izpiti in bledi obrazi delavcev so hiteli topo naprej po asfaltnem tlaku, ki ga je pokrival tanek sneg. Vmes pa so se svetili visoki cilindri, zablestelo je nakitje v svilo oblečenih žensk. — Vsem ljudem se je spoznalo, da jih goni nekaj nenavadnega, nekaj veselega, nekaj, kar z radostjo in veseljem pričakujejo. Saj pa je bil to tudi nevaden dan, bil je takozvani sveti post, dan pred Božičem.

Cele mesto je kazalo tudi temu prazniku primerno lice. V vseh izložbah so se kazala božična darila, namenjena mladim in starim otrokom. Na glavnem trgu in po vseh večjih prostorih pa so stala smrekova drevesca in čakala, da jih poneso skrbni očetje v svoj tihi, topel, prijeten družinski krog.

Ermanov Peter je stopil iz zaduhle in soparne kovačnice na prosto. Delal je pri mojstru Bergerju, postarnem mestnem kovaču, že pol leta. Danes mu je dal Berger prej prosto, ker je imel sam preveč skrbi.

Ko je stopil Peter na ulico, mu je neprijetno zableščela v oči svetloba žarkih lučij, ki se je hudo odbijala od drobnega finega snega. Na prsa mu je legel udušljiv zrak po mestu s tovarniškim dimom. V oči ga je zaščemelo. Zazeblo ga je do mozga in velika žalost se ga je polastila.

Spomnil se je, da je danes sveti večer in velika bolest se ga je polotila Zdelo se mu je, da ga nekdo tišči za grlo ter same tesnobe in osamljenosti bi najrajši zajokal.

Lani ob tem času je bil še doma in se s svojci veselil one lepote, onega časa, ki ga božični večer izlije nad vsako družino, posebno na kmetih. Živo si je predstavljal vse, kar se sedaj godi doma. Mati sede pri peči in molijo iz molitvene knjige, oče delajo metle ali kako drugo reč, otroci pa se gnetejo z žarečimi očmi okolo starejšega brata, ki sestavlja jaslice in Betlehem, ter starejše sestre, ki znajo delati iz svilenega papirja lepe cvetlice. Radost in veselje se pozna na vsakem obrazu; zaspan ni nikdo. Še celo najmanjši Vanček, ki šteje komaj poltretje leto in gre vsak večer s kokošmi spat, je ob 10. uri še popolnoma brez spanca in sled z žarečimi očmi vsemu, kar se godi pri veliki mizi v kotu pod križem.

Da, tako je bilo lani, letos je sicer tudi tako, a zame ne — si misli na tihem Peter in koraka dalje po mestu, da bi se malo raztresel ter si pregnal otožne misli. Povsod je srečeval ljudi, ki so hiteli proti domu, obloženi z najrazličnejšimi stvarmi. Sam pa je brez cilja, brez smotra blodil po ulicah. Tem huje mu je bilo, ker ni imel nikogar, kateremu bi potožil svojo žalost, ker ni imel v tujem mestu nikogar, s katerim bi si mogel prijateljsko razgovarjati. Edini njegov znanec je bil mojster Berger, ki pa ima nocoj sam dovolj skrbi, dovolj opravka, da bi se še ukvarjal s svojim učencem. Petru je bilo tem huje, ker je bil v mestu, kjer so govorili ljudje njemu tuj, nerazumljivi jezik. Na dom k mojstru ni rad šel, ker je bil tam vsakemu na poti in ker je postal tam še bolj otožen. Veselil se je polnočnice, a mojster mu je povedal, da je magistrat prepovedal pulnočno in da se vrši dotična maša ob 4 uri zjutraj. Vse to ga je še bolj žalostilo.

Da bi se lažje udal svojim mislim, je krenil Peter z obljudene glavne ulice v neko zakotno ulico. Tam ga je redkokdo srečal; in če ga je kdo srečal, ni opazil njegove žalosti, ker je bila ulica slabo razsvetljena.

Nekako sredi ulice se je Peter nenadoma ustavil. Stal je pred močno razsvetljenim izložbenim oknom nekega branjevca. V oknu so bila jabolka, podobice, kruhi in različen drobiž, kakor se dobi pri takšnih malih trgovcih, sredi okna pa je žarela močna svetilka in razlivala svojo žarko luč nad jaslicami, ki so bile postavljene pod njo.

Te jaslice so bile pravi čudež. V sredini okna je bila iz maha narejena velika gora, na kateri je stal daleč v ozadju Betlehem. Na to goro so šle od vseh strani pešpoti.; od desne strani se je vila celo velika, lepo s peskom posuta in s palmami obsajena cesta. Na levo so bili prestrašeni pastirci s svojimi ovcami; nad njimi je plaval angel. V ospredju na gori so stale jaslice s sveto družino; proti vrhu pa so jezdili sveti trije kralji na visokih, bogato okrašenih kamelah, obdani s svojim spremstvom in služabniki. Nad jaslicami pa je žarela zvezda in kazala svetim trem kraljem pot.

Peter se je v jaslice tako zamaknil, da kar ni mogel od njih odvrniti pogleda. Jaslice so bile prav take kakor doma; zdelo se mu je, da sedi doma za mizo in da je vse tako, kakor je bilo lani in druga leta. Opazil ni niti, da ga je branjevec že dolgo opazoval skozi okno.

Petra je božično veselje tako prevzelo, da je v njegovem srcu popolnoma izginila žalost in zapuščenost, ki ga je težila poprej. In ko so mogočno zadoneli zvonovi, si je mislil, da je doma in da vabi k polnočnici. Razburjenje ga je tako prevzelo, da so mu stopile solze v oči in da je začel po stari navadi peti:

Pastirci, vstanite!
Pogledat hitite!

V tem ga je potrkal branjevec, ki je izstopil iz prodajalne prijazno po rami in mu rekel slovenski:

"No, moj mladi Slovenec, kaj pa vam je?"

Peter je tako osupnil, da izprva ni vedel, kaj je ž njim in kje je. Prijazni branjevec, ki se je pisal Miroslav Košar, ga je prijazno povabil, naj stopi k njemu v sobo.

Tam ju je sprejela priletna ženica Košarjeva, ki je medtem pripravila večerjo. Peter je moral tudi prisesti. Počasi so se spoznali in sprijaznili. Peter jima je potožil svojo zapuščenost in vse, kar je nocoj doživel.

Na to ga je stari Košar veselo ogledal in ga povabil, naj ostane do polnoči pri njiju, da bodo po stari slovenski navadi praznovali sveti večer. Potem pa mu je rekel:

"Glejte, moj mladi prijatelj! Ob božičnih jaslicah sva se seznanila, upam, da ostaneva še nadalje dobra prijatelja!"

Spavaj!

Spavaj sladko in v jaslicah trdih,
spavaj sladko, o Jezušček moj!
Srce ti vzelo dol iz neba je
gorke ljubezni mnogo s seboj!
Gorke ljubezni, da te ogreva. . .
svet ta je mrzel, za te leden,
zato te borna slama odeva,
zato si mi tako zapuščen.

Koder stopinja vodi te sveta,
rože poganjajo žive iz tal. —
roža ti vsaka v trnje odeta
Jezušček, kaj bi trnja se bal?

Spleli ga bodo v venec bodečič,
deli ga bodo ti na glavo, —
tebi, ki rojen kralj si največji,
ki ti je last ves svet, vse nebo.
Sanjaj, ah sanjaj v jaslicah trdih,
jaslice trde, prvi tvoj križ!
Sanjaj, o Jezus, kako nam s križem
bodeš odprl zaprt paradiž!. . .

Ljudmila.

Slava Bogu... Mir ljudem...!

Odložil je paleto in čopič.

Zapalil si je smodko ter se vsedel na naslonjač.

Neprijetne misli so mu rojile po glavi.

— In če ne dobim razpisane nagrade, — kaj potem?

Nevoljno je otresel pepel raz smodke ter nemo zrl pred se.

— Potem?

Puhnil je dvakrat, trikrat, gledal za višnjevkastim dimom in zopet ponovil:

— Potem?

Nihalo na uri premikalo se je počasi: tik — tak, tik — tak....

— Hladno je... Ogenj v peči ugaša... — Roke so mi otrpnile

Porinil je nekaj polen vanjo in se zopet nazaj vsedel.

— In čemu vse to, čemu? Je-li moja krivda, da se moram plaziti za kosom kruha in pripogibati svojo glavo, med tem ko jo drugi nosijo po konci? — Čemu?

Vzgriznil se je v ustnico in znal si ni odgovora.

Mlad, poln idealov, je prišel iz daljne svoje domovine v veliko mesto ,hoteč si z umetnostjo osvojiti svet, pridobiti si slave in priznanja, olagoditi si življenje.

Delal je, trudil se je, no, zaman.Občinstvo ni mu sicer odreklo talenta, kritiki so se ga celo zdaj pa zdaj blagohotno in vzpodbujevalno spominjali, ali mladostne sanje se mu niso hotele uresničiti.

Ostal je nepoznan; komaj v umetniških krogih vedeli so nekateri za njegovo ime. Boril se je z bedo, zatajeval se. Ali bedo samo bi že še bil prenesel, toda huje nego ta, trlo ga je samoljubje.

Še jedenkrat poskusiti je hotel svojo srečo. — Umetniško društvo razpisalo je veliko nagrado. Ako bi jo dobil, ne bi bil rešen samo gmotne bede, temveč njegovo ime bi tudi mahoma zaslulo daleč izven domovine. Delal je marljivo; a brez navdušenja. Laskal si je, da mu bode morebiti sedaj sreča mileja.

Pod njegovim kistom vstajala je "Nada" v vsej svoji nebeški krasoti; ali v srce se mu ni vselala

Pogledal je še enkrat dovršeno sliko, potem pa jo odposlal.

Minulo je nekaj dni.

Bil je sveti večer.

Celo popoldne je mladi umetnik nestrpno pričakoval, da izidejo večerni listi. Opoludne je razsojevala jury in brez dvojbe prinesli bodo uže danes listi rezultat. Nemirno hodil je po sobi gori in doli, ter razmišljal.

— In če ne dobim nagrade, kaj potem?

Zmračilo se je. Ogenj v peči je vgasnil.

Ogrnil je paletot ter hitel na ulico. Sneg mu je škripal pod nogami: bilo je ledeno-mrzlo. — Studen sever žvižgal je po dolgem vejevju v platanovem drevoretu in stresal belo ivje raz drevesa. Ali on vsega tega ni čutil.

V bližnji trafiki kupil si je večerni list, razgrnil ga takoj na ulici in iskal dotično poročilo.

— Jury umetniškega društva prisodila je danes razpisano nagrado mlademu, nadarjenemu umetniku baronu X, za doposlano sliko "Obup".

Zakrohotal se je krčevito.

— Nič!

Strgal je časopis in drvil dalje po ulicah. — Elegantno oblečeni ljudje, krasno razsvetljene prodajalnice, vse nekako slovesno, prazniško... On tega ni videl. Drvil je dalje.

A kaj hočeš vendar? — Kaj hočem? — —

Govoril je poluglasno in zakrohotal se je na glas. Mimošetajočise ljudje so pa začudeno pogledovali mladega moža.

— Kaj hočem?

In zopet se je zkrohotal.

Drvil je tjekaj konci mesta.

— Je-li mar vredno živeti, ko vendar življenje ni drugega nego dolga, nepregledna vrsta prevar? Čemu moram jaz hoditi peš, ko se drugi vozijo, čemu trpeti bedo, ko žive drugi v slasteh in razkošju? Mar nisem tudi jaz človek?

— Iskal sem resnice, veroval v ideale. Kaj je ideal? — Pojem, pred stoletji. — In resnica? Kje katerega vsebina je strohnela uže je njeno bistvo? — Bistvo resnice, oj, to bi moralo biti nekaj krasnega, nekaj veličastnega! Resnica? — — Morem li jaz zato, da moram živeti? — Koliko nasprostvo! Življenje je nadležen mrčes — katerega se je treba otresti.

Prišel je konci mesta.

Široke, blatne ulice, tla začrnela od dima posameznih tvornic, tuintam kaka majhna, zanemarjena, pritlična hišica. — — — In v daljavi se čuje šumenje vode.

— Še nekaj trenotkov in konačano je!!

Zavil je mimo male, razsvitljene kočice. Vesel otročji krik. Božične pesmice zazvenele so venkaj ter mu udarjale na uho.

— Kaj je neki to? — Čemu bi ne bil nekoliko zvedav?

Pregazil je debelo snežno odejo, ki je pokrivala cesto, in stopil pod okno.

Četvorica ali petorica ubornih otrok, klečeva je v kotu pred jaslicami, ter prepevala božične pesmi.Drobne, raznobojne svečice brlele so pred njimi in na žici visel je od stropa krilavec, držač v zlatih črkah napis: "Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis!"

Na mizi stalo je božično drevesce, obloženo z jabelki in drugimi sladščicami, poleg mize pa je sedel siromašno oblečen mož tridesetih do štiridesetih let. Globoko vdrte oči, žuljave roke pričale so, da je njegovo življenje neprestan boj za življenje.

Ali nek tajinstven odsev sreče, iskril se mu je raz lic in zadovoljno se smehljaje zrl je na kopico otrok in na ženo, ki je s prekrižanima rokama, veselih lic, sedela na drugi strani mize.

Bil je to prav ganljiv prizor tihe rodbinske sreče.

Slikar upiral je nemo pogled skozi z ledenimi cvetkami okrašene šipe in srce se mu je jelo tajati. Spomnil se je nekdanjih, srečnejših božičnih večerov — daleč tam v očetni hiši, — spomnil se je, kako je v mladih dneh še sam klečal pred jaslicami. — In kako lepe so bile! — In kako srečen je bil on!

— Je-li res potreba bogastva, je-li res potreba slavnega imena za srečno življenje? povprašal se je umetnik.

Odgovoril si ni ničesar. Molčal je in nemo zrl še nadalje skozi okno.

V daljavi zabrneli so zvonovi, vabeči vernike k polnočnici. Zdeli so se mu nekam znani ti tajinstveni zvonki, saj čule so se iz njih tako jasno, tako milobno besede angeljeve:

"Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje."

Na drugi strani pa je šumelo kalno vodovje veletoka, kakor bi hotelo reči:

— Pridi semkaj, ubogi zemski črv, da te pritisnem na mokre svoje prsi! En sam trenotek in končano bode: našel bodeš mir in srečo, katero si zaman iskal v življenju!

I nto šumenje glasilo se je tako turobno, tako vabeče — ali slikar ga ni več čul.

Po srcu razlivale so se mu drugačne, mirneje melodije božičnih zvonov, oznanjujočih človeštvu veliki trenotek, ko se je včlovečil Bog, hoteč odrešiti človeštvo njegove bede.

Stopil je od okna in se napotil v bližnjo cerkev k polnočnici.

In kar je gledal v trpinovi sod v majhnem, isto je videl v cerkvi

v velikem: revni, odrešenja potrebni rod človeški je tukaj spominjajoč se trenotka, ko so nebesa poljubila zemljo ter rosila Odrešenika na zapuščeni svet, — brata trpečemu človeštvu...

In tedaj je na novo vzplamtela v srcu umetnikovemu že vgašnjoča ideja krščanska, ideja bogo- in bratoljubja, ideja prevredna da jo umetnik po milosti božji in lastni energiji človeštvu predočuj v dovršenih podobah.

In ta ideja se je umetniku ta sveti večer nebeško lepo kazala v jaslicah!

Tu je ubog umetnik zopet našel Boga, našel samega sebe, našel — dovršeni umetnosti vzor in namen...

Podoba vtelesenja krščanske nade polnila mu je duha.

In ko se je vlegel počivat, zazibal ga je spanec v lahne sanje in v teh sanjah je ta podoba poteza za potezo vedno jasneje in določnejša plavala pred očmi in drugi dan, sveti dan, načrtal je glavni obris za podobo "vtelesne krščanske nade", in nekaj mesecev pozneje občudovali so gledalci na ogled postavljeno krasno podobo "Rojstvo Odrešiteljevo" ter zavidali bogatina, ki je od umetnika kupil to podobo za drag denar.

Od tedaj je imel umetnik dela polne roke, in nad njegovo veliko in slovito umetniško delavnico za slikarijo blestele so v žarnem svitu svetoverne besede:

"Slava Bogu..... mir ljudem ..."

Bila je njegova delavnica pravo svetišče krščanske umetnosti, — on pa vzor svečenika lepe umetnosti...

Orjaško božično drevo.

Kako božično zabavo si lahko privoščijo ameriške milijonarke, nam priča sledeči slučaj.

Soproga znanega velemesarja, multimilijonarja Ogden Armourja v Chicagu se je odločila letos za božič razveseliti celo armado otrok uslužbencev Armourjevih klavnic. Število slednjih znaša 12.000; njih otrok pa 18.000 (osemnajst tisoč).

Za tako veliko število gostov pri božičnici je treba naravno tudi velike dvorane. Vsled tega se bo vršila ta slavnost dne 23. dec. t. l. v klavniškem amfiteatru, ki zavzema prostora do 50,000 oseb.

Da bo ta božična prireditev v resnici razveselila mladino Armourjevih delavcev, bo stalo na odru te dvorane tudi orjaško božično drevo, visoko 121 čevljev, pri vznožju pa široko 45 čevljev v prorezu. Za sestavo tega velikega božičnega drevesa se je potrebovalo 3729 malih smrek iz države Vermont. To drevo bode krasilo nebroj električnih žarnic v raznih barvah. Pri vrhu se bodo svetlikale tri velike pozlačene zvezde v prorezu 7 čevljev. V sredini teh zvezd se bo pa pomikala velika kristalna krogla sestoječa iz 4000 malih ogledalčkov.

Božičnica, katero priredi Mrs. Armour v zabavo otrokom uslužbencev se bo pričela s petjem, govori in neko svetopisemsko živo sliko. Med tem časom bo pa, božično drevo na odru zakrito v velikanskim zastorjem, za kojega nabavo se je porabilo 8000 jardov blaga. Po dovršenem sporedu na odru, se bo še le nudila prilika, da bodo opazovali čar in svitlobo največjega božičnega drevesa v Združenih državah.

Vsak odrasli gost bo dobil ta večer nekaj sladkarij, prigrizka in mehke pijače; za vsakega otroka (18,000) je pa določeno primerno darilo v obliki napolnjene nogavice s sladkorčki, orehi in igračami.

Začetek zgodovine katoliške cerkve

Vsi izobraženi narodi sledijo krščanskemu začetku in štejejo leta in dneve,ne kakor judje od stvarjenja sveta, tudi ne kot star: Rimljani od pričetka njihovega mesta, temveč od rojstva Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta. Rimski opat Dionisius Exignus je bil prvi, ki je svetu javno predložil ta način štetja. Po njegovi razkritvi, katere se navadno drže vsi izobraženi narodi, se je rojstvo našega Gospoda dogodilo v letu 754 po zidavi Rima. Toda zgodovinarji navadno trde, da je začrtan ta sijajni dogodek od štirih do sedem let prepozno. Kristus je bil rojen najmanj nekaj mesecev pred smrtjo Heroda Velikega, kateri je po besedah Josipa Flavija umrl meseca aprila leta 750 po vstanovitvi Rima. Po drugih presodkih je zopet zelo verjetno, da se je to rojstvo dogodilo leta 747 ali 748 po zidavi Rima.

Judje so takorekoč živeli pod rimsko nadvlado, katera jih je pod vodstvom Pompeja leta 63 pr. Kr. podjarmila. S tem je šla tudi judovska neodvisnost iz tega sveta za vedno. V letu 48 pr. Kr. je bil Antipater, neki Idumijec imenovan od rimskega cesarja za oskrbnika Judeje in v letu 40 pred Kr. njegov sin, kateri je kot nalašč nosil ime "Veliki", ter je bil od Rimljanov postavljen za kralja in z rimsko vojaško pomočjo postavljen na prestol. Ta neusmiljeni in krvoločni princ, kateri je obsodil celo Asmonijevo družino, vštevši njegovo ženo, slavno in zelo priljubljeno Mariamne, njeno mater Aleksandro, njegova dva sina žene Mariamne — je vladal v Judeji celih 37 let, to je, od leta 40 pred Kr. do leta 3 pred Kr.

Tako se je spolnilo prerokovanje patriarha Jakoba: "Žezlo nebo odvzeto od Juda in tudi vladar ne raz prestola, dokler ne pride on, ki ima biti poslan, in ki bo od narodov pričakovan." (Genesis XIIX. 10) Augustus, cesar velike rimske države, ki je vladal od leta 30 pr. Kr. do leta 14 po Kr., je razdelil judovsko kraljevstvo med tri ostale Herodove sinove. Achelau, kot Ethnarch je dobil Judejo, Samarijo in Idomijo, Herod Antipas in Filip sta bila postavljena za Tetracha; prejšnji je dobil Galilejo in Pezejo in zadnji pa Batanijo, Trachonitis, Iturejo in Auranitis.

Takšno je bilo politično stanje judov ob času, ko je bil rojen Jezus Kristus odrešnik sveta iz Marije Device iz hiše kralja Davida v Betlehemu Judovemu. O tem dogodku se je sveti Luka v priprostih besedah izrazil sledeče: "In rodila je svojega prvorojenega sina, ga v plenice povila in v jasli položila." Rojstvo Odrešenika je bilo naznanjeno po neki zvezdi Magijanom, živečim na zahodu. Njihovo izpraševanje po Jezusu v Jerusalemu je vzbudilo strah v kralju Herodu, kateri je, boječ se za svoj prestol, skušal umoriti Božje dete. Toda Jožef, blagi Jezusov krušni oče, opominjan od angelja je bežal z detetom in njegovo materjo Marijo v Egipt, kjer je ostal do Herodove smrti l. 750 po zidavi Rima, še le tedaj se je zopet povrnil nazaj v rojstni kraj.

Kar se tiče zgodnje Jezusove mladosti, nam ni ničesar znano, izvzemši par besed svetega Luka II. 40, da "je rasel in se krepčal v duhu in napolnjeval v modrosti in milost Božja je bila nad Njim."

Ko je bil Jezus 12 let star, je šel v Jeruzalem s svojimi stariši k velikonočnemu praznovanju. Ostal je tam tri dni, kjer je iznenadil s svojo modrostjo njegovih vprašanj in odgovorov, celo najbolj učene doktorje. Podavši se nazaj v Nazareth, je živel zasebno s svojo Deviško materjo in Jožefob, svojim krušnim očetom, ter jima je bil pokoren." O drugih nadaljnih osemnajstih letih, do pričetka njegovega javnega učenja nam ni ničesar znano; sveto pismo nima ne besede o tem. Gotovo je, da je Jezus vsa ta leta živel zasebno, kjer se je pripravljal z modrostjo, starostjo in milostjo pri Bogu in pri ljudeh' na svoje javno učenje.

A. F. F.

Za trenotek v raju.

Julija leta 1875. so odkrili v Britanski Kolumbiji v Severni Ameriki veliko zlatih poljan. Zlataželjni ljudje so se zbrali na tisoče ob obali reke Stickeen, delali so noč in dan in izpirali pesek ob bregu.

Mlad mož, Jakob Day, po poklicu čevljar, je videl, da se na ta način ne bo zredil. Sklenil je, da gre na lastno roko iskat izhodišče zlatega studenca, zapustil je glavno reko in je začel zopet delati ob enem gornjih dotokov, ob Rumenem potoku.

In zopet je bil razočaran. Dobil je še manj zlata kakor preje. Povrhu je bil še v neobljudeni pokrajini, ni si mogel preskrbeti živil in drugih potrebščin. Četudi se je bil dobro zadolžil, je po treh brezuspešnih tednih strahoma uvidel, da gredo zaloge h koncu. Nič ni pomagalo, nazaj je moral. Da bi si pot okrajšal, ni sledil krivinam Rumenega potoka, ampak vdaril jo je kar vprek. Naenkrat mu pa zapre pot globoka dolga soteska z visokimi strmimi stenami ,ni bilo mogoče priti čez. Šest ur je marširal ob brezdnu, predno je dobil nekak prehod, četudi zelo težaven. Ko je pa plezal po razpokanih skalah nizdolu, je zapazil plast rdečkastega kremenjaka, kakršen ima navadno zlato v sebi. S trepetajočo roko je odbil kos kremenjaka in glej, odkril je bil bogato žilo zlatopolnega kamenja.

Njegova srečna otrplost je bila tako velika, da je počenil zraven svojega bogastva na tla in si celi dan slikal krasno življenje, ki mu ga bo nakonilo nepričakovano bogastvo. Potem si je ob robu soteske poiskal v bližini svojega zlata ležišče, vlegel se k počitku, da čakalo drugi dan. Saj naj bi bil ta bi si nabral moči za delo, ki ga je dan, dan dviganja zaklada. V sanjah te znamenite noči je pa užival vse užitke milijonarja. Na nesrečo je bila pa to ravno noč 24. julija 1875. Po celi Britanski Kolumbiji je bil hud potres in komaj. Komaj se je Day rešil, da ga ni zasulo kamenje, ki je zasipalo prepad. Njegova bogata zlata žila je bila izginila v globini. Zopet je bil Jakob Day ubog čevljar kakor prej. Pustil je lov na zlato in zadovoljiti se je moral, da je bil za trenotek v raju.—

Na krovu parnika Juno, ki je peljal iz Kalkute v Singapore, so potniki igrali v kadilni sobi karte. Angleški častnik je bil od nekega Indijca dobil že precejšnjo vsoto hom "Danes imam pa res srečno in je rekel z zadovoljnim nasmeroko."

"Stavim, da vas bom v tem vendar še prekosil," odvrne temnopolti Hindu.

Anglež je stavo prejel. Bogat ni bil. A kar je ravnokar dobil, je stavil vse na eno karto in res mu pe bila sreča spet mila. Njegovi tovariši — večina potne družbe — so se začeli zanimati za oba igralca, obstopili so ju.

Ta dva sta pa igrala vedno višje, eden pijan od sreče, drugi podžgan od smole. Staya je rastla, od stotakov sta prišla na tisočake. Sreča se je sedaj smejala Angležu, sedaj Hindu.

Nazadnje pravi črnooki Indijc: "Stavim rudokop na rubine proti 10.000 funtom, če vam je prav.' Anglež je bil v zadregi, pogledal je tovariše. Silili so ga, naj stavi, "Mi smo poroki, če zgubiš." Funt kron. Stavili so, Hindu je izgubil. je 24 kron. Stava torej 240.000 Kakor bi bil zgubil eno samo krono, vstane Hindu, reče. "Grem po posebno listino" in odide.

Angležu so pa čestitali vsepovsod, zahvaljeval se je res srečen zlasti onim, ki so mu prigovarjali k stavi in prevzeli poroštvo zanj; saj so ga naredili bogatega. Bil je pa to vendar en sam 'trenotek' v raju," ki mu ga je sreča privoščila. Posestnik rudokopa na rubine ni prišel več nazaj v kadilno sobo, neopažen je bil skočil v morje in izginil v valovih njegovih. Samega sebe je žrtvoval, da je dešil rudokop za svojega sina. da dedičem ni treba plačati dolgov, ki smo jih naredili v igri. Tako je ostal Anglež kljub svoji srečni roki vendar le reven častnik.

V najrevnejšem pariškem okraju se je pripeljal mrzlega zimskega dne advokat D. do ene najvišjih, a najneznatnejših hiš. Do najvišjega nadstropja je moral plezati po slabih stopnjicah, predno je na nizkih vratih dobil ime ki ga je iskal. Potrka; odpirat pride sestradana slaba žena in pravi, da je ona tista, ki jo odvetnik išče. Peljala ga je v sobo skoro brez pohištva, v kaminu ni bilo ognja, v kotu je pa ležal na cunjah dvanajstleten deček, in je pokašljeval tako, da je moralo vsakega v srce sezati. Mati in sin sta se tresla od mraza.

"Gospa", je rekel odvetnik sočutno, "povedati vam moram žalostno novico, da je vaš gospod stric predvčerajšnjem umrl."

Uboga žena se je stresla," a se je takoj spomnila, da se s stricem že davno ni poznala več; zato je rekla žalostna "Moj stric me je od dneva moje ženitve tako trdovratno pustil na cedilu, da z njegovo smrtjo nič ne zgubim."

"Ravno narobe", odvrne odvetnik, "z njegovo smrtjo le pridobite."

"Jaz?" vpraša neverna. "Z njegovo vednostjo in voljo gotovo ne."

"Njegova vednost in volja ne igrata tukaj nobene vloge. Umrl je hitro, brez oporoke. Vi ste njegova edina dedinja."

"Bogastva gotovo ni zapustil, saj ni bil nikdar varčen. Toliko upam bo pa vendarle, da bom mojemu ubogemu otroku toplo zakurila in mu bom lahko dala jesti. Morebiti je dedščina celo tako velika, da bom lahko poslala po zdravnika."

"O, jo je še precej več," reče obiskovalec ginjen. 'Vaš stric je v zadnjem času zelo srečno igral in zapustil veliko premoženje. Mislim ,da bo dosti?"

"Koliko pa je?" vpraša uboga revica. Oči se ji svetijo, saj bo sedaj pomagala bolniku.

"Natančno še ne vemo. A manj ko milijon gotovo ne." Bleda lica pobarva živahna rdečica, motne oči dobijo čisto drug sijaj. Postava, sključena od skrbi in lakote, se vzravna. "Bog bodi zahvaljen! Sedaj lahko začneva oba novo življenje. Ubogi moj deček ima prosto pot v življenje. Ubogi več ne bo trpel pomanjkanja. Kako sem srečna! Toda kaj mi je? Slabo mi postaja!"

Obledi, pritisne roko na srce, zgrudi se mrtva v naročje obiskovalca. Bila je "trenotek v raju", ki ga je bila doživela. Kap jo je rešila sreče in nesreče. Sina so dali v vzgojevališče, vreden je postal njenih upov.

V. L.

NA POLJANI.

Povest. Spisal Ksaver Meško.

(Dalje.)

Ker zrle so lokavo za njim, brez ljubezni, ki bi je naj bila do vrha polna to ljubezni polno, čudežno noč srca vseh zemljanov.

Zadi pod korom se je ustavil Nande, tesno ob vratih. Naval ljudstva, prihajajočega od vseh strani, od blizu in od daleč, iz ponosnih kmetskih domov in iz napol razpalih koč, je postajal cilnejši in silnejši. Ruvali so ga, suvali od vseh strani.

"Kaj postajaš tukaj, mali? Gor bi šel pred oltar!'

Izgubljene besede, kakor govorjenje dve uri oddaljenemu. Vedel je: treba je krepke volje za življenje, sicer suvajo in porivajo človeka sem in tja vse življenje noter do grobe. Čim revnejši si, tem bolj neusmiljeno, tem bolj surovo te sune vsak. Zato treba stati krepko! Posebno nocoj!. . . Posreči se morda, in glej, vse prihodnje življenje bo kakor dolg sveti večer. Ne zadene se nihče več ob tebe, nihče te ne sune več. Klobuke snemajo z glav, prostor ti narede vsepovsodi. . . Umiri se in stoj krepko, nemirna, drhteča duša, morda se posreči!

"Oče naš. . . Proti čarovnicam, da nimajo moči do mene, ne v cerkvi, ne na poti, ne doma, ne do telesa in ne duše: Oče naš. . ."

Prižigali so sveče. Zablestelo je po cerkvi, ki je šumelo v nji, ker se je porivala množica sem in tja. Zazvoneli so zvonovi v čudovito skladnem spevu, kakor zvone le v sveti noči. Duhovnik je odmolil brevir. Tišina zavlada nekaj minut, pričakovanje v vsi cerkvi; vsa srca so v višini, združena s kori angelskimi, pojočimi veličastni spev svetonočni. Zacinglja zvonček ob durih iz zakristije, v blestečem ornatu stopi mlad duhovnik pred oltar in odpre tabernakel. Zasveti se monštranca, zaziblje se kakor bi plavala na blestečih valovih; vonj kadila se razlije po cerkvi; z jasnim, od radosti, božične vznesenim glasom zapoje mašnik blagoslovno pesem.

Stotera srca so drhteda po cerkvi, a ali je drhtelo katero tako nemirno kakor srce Nandetovo?

"Za srečo: Oče naš. . . in reši nas hudega. . . reši nas hudega. . reši nas hudega. . . Amen.'

Ponavljal je trikrat, ker srce je bilo polno tesnobe. Četrt ure še, in pride povzdigovanje; in tedaj jih zagleda, čarovnice iz vse fare, gori ob oltarju, obrnjene dol proti vratom, nevredne, da bi zrle z zamaknjenimi pogledi v Najsvetejše. Postajalo mu je vroče, dasi so bila vrata napol odprta, ker so klečali molilci tudi na pragu in v lopi pred cerkvijo.

Orgle so bučale; sveži mladi glasovi so peli radostni kipeče pesmi svetonočne; pred oltarjem je pel duhovnik z mehkim, od vznesenosti in sreče svetonočne nekoliko drhtečim glasom; vseh srca so bila vtopljena v molitev, ki jo je pretrgal zdaj zdaj poltih vzdih, iz globočine srca prikipel, glasan včasih in bolesten, vzdih kovačice, klečoče ob oltarju Matere sedem žalosti. Ihtela je poltiho, ker glej, prosila je zaman. Dete božje ji ni poslalo za ta večer njenih, pričakovanih tako hrepeneče.

Pocingljalo je, utihnile so orgle. Zdaj je prišla tvoja ura, o Nande! — Komaj da je mogel poklekniti v gneči, nekateri so stali okoli njega in ob njem, ker je bilo nemogoče poklekniti; pred njih so klečali vsi. Stolec je postavil varno na tla in je poklekнil nanj z obema kolenoma. Glavo pa je stegal v višino, da vidi črez klečoče na oltar.

Zacingljalo je spet; duhovnik je pokleknil in je povzdignil sveto hostijo — Nandetu je zastalo srce, oči so se mu razširile, in bilo mu je hipoma, kakor bi bilo vse pred njim zavito v polprozorno meglo. . . Obrisal si je oči. . Kje so čarovnice? Aki jih res ni?. . . Hip še, da povzdigne duhovnik kelih, tedaj morda. . . Miruj srce, utripajoče glasno, da bi se ga lahko slišalo v vseobčni tišini. . . A kaj, je bilo to? Nenadoma ga je prijela od zadi hladna roka za uho. Poškilil je za hip na stran, oči ni smel odvrniti povsem od oltarja — ni videl jasno, a resnično, prisegel bi, da je bila ta krepka roka in ta kosmata suknja Tonetova. Prisegel bi, in ne pekla bi ga vest, da je prisegel krivo. V istem hipu mu je izpodnesla nevidna roka stolec izpod nog, da je treščil s koleni trdo ob tlak in je zaječal poltiho. Obenem ga je zaskelelo na nogi ob strani; stavil bi, da ga je pičil nekdo z buciko. Zaškripal je z zobmi od bolečine in od jeze in je pogledal v stran. Res, Lahov Jakec kleči takoj drugi ob njegovi levici. A glej, kako zamaknjeno vpira oči v oltar. Ali je zmožen ob ti koprneči pobožnosti take hudobije? A roke, kje so roke Jakčeve? — Ni jih še našel v gneči, že ga je zaskelelo spet, v stegno, močno in pekoče, da bi skočil pokoneu.

"Sakrament falot!'

Z vso glavo se je okrenil prot njemu star možak ob desnici.

"Ali si v hlevu, fant?"

Od zadi ga je sunila krepka roka.

"Med povzdigovanjem, pa kolne! Tak fantalin!"

"Zlasati ga je treba!"

Velika roka je pograbila na temenu za polvlažne lase in ga je dvignila za nje malone od tla. Poltiho ječanje se mu je izvilo proti volji iz prsi.

"Pustite otroka!" — miril mož srednjih let, klečeč ob levici.

Nande je zlezel povsem v dve gubi. Tipal je z roko po tlaku okoli sebe, a stolca ni otipal nikjer.

"Nihče drugi mi ga ni izpodmeknil nego Jakec. A poplačam mu to hinavstvo!"

Jeza in bridkost sta mu napolnili srce. V očeh ga je zaskelelo, a vzgriznil se je v ustnice in je zadržal s silo solze.

"Vse brez vspeha! Brez koristi delo, trud in nemir."

Strmel je v oltar, v blesteči svetlobi je videl duhovnika, o čarovnicah ne sledu.

"Morda je vse samo prazna storica."

Pričel je moliti, a zapletlo se mu je sredi očenaša in ni mogel in vedel dalje.

"Da bi se varal v vsem? Ne, ni mogoče, da bi bilo zlagano vse!'

Rahel kes je potrkal na srce. Iz kesa in iz varanega upanja pa se je rodil trpek srd.

"Mi je mar za stolec in za čarovnice! Čemu bi pač moral dobiti denar ravno od čarovnic! Dobi se ga tudi drugod, in ni treba ne krasti, ne slepariti, ne se vznemirjati. Le delati je treba — ob cesti leži denar. . . Oče naš. . ."

Izmolil ga je lepo do konca, ni se zmotil prav nič.

Duhovnik je zapel pesem zadnjega blagoslova, mladi glasovi na koru so nadaljevali; zazibala se je monštranca, blagoslavljajoča množico, klečočo v ponižnosti od oltarja do vrat. . . Odprla so se vrata, temne gruče so se vsipale iz cerkve.

"Pravzaprav je dobro, da nisem videl ničesar in nimam več stolca, vsaj nimajo čarovnice do mene nobene oblasti, in se mi ni treba skrivati. Hudo bi bilo priti iz cerkve in ne itl črez križpot, ker glej, poti se križajo na vse strani." — Zavihal je ovratnik, skrčil je vrat in je stopal krepko z drugimi po cesti proti Trati. Niti zmenil se ni za objestni, škodoželjni smeh Tonetov in Jakčev, ko je stopal mimo njih, stoječih ob pokopališčnem zidu. . .

XIII.

Glej, kako se je vtihotapila sredi v svetonočno radost Vilmino in Tinkino neprijazna senca, ne zaželjena nikoli, došla ob nepravi uri, ob uri in ob dneh, ko je bila radost onstran ceste, v hiši Dolinarjevi, vsa lepa, čista in neskaljena kakor oko božje.

Vendelin je sicer prinesel darila iz navade, iz usmiljenja morda, a ni prinesel več one ljubezni, ki je obsipaval z njo sestrici ob prejšnjih počitnicah. In kaj so pač darila brez ljubezni, tople in velike, lijoče v mogočnih valovih iz srca v srce. Mernike zlata siplji v naročje komu, a ne daj mu ljubezni, glej, kakor nič so, brez cene, brez leska, brez koristi . . . Ker podarjena brez ljubezni, so otemnela v očeh Vilminih in Tinkinih darila bratčeva, in v srci, čakajoči v koprnenju, vriskajoči ob izpolnjenem upanju, le legla senca in otožnost.

Že prve dni počitnic je bil Vendelin malo doma. Zahajal je na Gornjo Poljano. Nande je zvedel in je izpovedal, da poseda po gostilnicah in popiva.

"Pijančuje?"

Zavzele so se svetle mlade oči, zadrhteli sta srci, tuji hudobiji, kakor je tuj svetli dan noči.

"O Vendelin, bratec, mili in ljubljeni!"

V tesnobi in bridkosti sta klicali srci.

"Celo s Petrom sta se sprijaznila in pijančujeta skupaj.

"A za naju nima časa!"

"O Vendelin, bratec, ljubljeni ljubeč poprej tako gorko, ob kateri nesrečni uri je umrla v tvojem srcu ljubezen do sestric, revnih in zapuščenih!"

Grenke solze so zakalile nedolžne modre oči, ljubezni polne, po ljubezni hrepeneče, ljubezni proseče z vdanostjo in najsrčneje . . .

Na sv. Ivana dan je prišel na Trato Dolinarjev Ivan. Prinesel je deklicama pravljične knjižice s pestrimi slikami okrašene.

O veselja, o radosti v mladih srcih!

"Glej, Vendelin, kako krasno!"

A Vendelin, ki tisto jutro ni odšel na Gornjo poljano, se je ozrl malomarno na darila, povsem nič vzradoščen po njuni radosti. Ivana je komaj pogledal. Izpregovoril je z njim nekoliko besed, a ni govoril prijazno, v zadregi skoro in razdražen, kakor bi ga motil tovariš ali bi ga bilo sram pred njim.

O Vendelin, ali si pretrgal tudi s tem vez nekdanjega prijateljstva, mladostne ljubezni. Slabo ti brez ljubezni, o Vendelin!

Dan za dnem je zahajal na Gornjo Poljano. Vračal se je v mraku, z zardelimi očmi, z razpaljenimi lici.

Sestri sta ga videli prihajati in sta se mu ognili plašni in sta zbežali v izbo k teti Katri.

Vrnil se je v mraku. Ko je stopal mimo kuhinje, je prišla iz nje ravno Jerica.

"Oho, sladko dete!"

Naglo jo je prijel za roko in ji je ovil levico okoli pasu. Tanek, poltih glas je zazvenel po veži, v kuhinjo, kakor glas ptice, splašene iz sladkega spanja sredi noči.

Kakor bi jo pograbile močne roke za sključene rame in bi jo okrenile v hipu, se je obrnila ob ognjišču stara Katra. Upalo in usahnelo lice je prebledelo še bolj; zadrhtela so ji vela usta.

"Ali tudi ta! — O Trata! O Marija!"

Spomnila se je rajne in njene oporoke, bremena, ki ji ga je naložila v težki uri, ko se ne odreče človeku ničesar, ko je komaj viden kimljaj glave prisega, sveta in močna. Spomnila se je in je stopila naglo proti durim.

"Pusti dekle, Vendelin!"

Ni pogledal starke, trepetajoče od vznemirjenja in od nevolje, a tudi izpustil ni drhteče mladenke.

(Nadaljevanje.)

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo:
1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za člane, na leto	$0.96
Za nečlane	1.50
Za inozemstvo	2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.

Subscription price:

For Members, per year	$0.96
For Nonmembers	1.50
For Foreign Countries	2.00

31

VSEM GG. URADNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV, CENJENIM ČLANOM IN ČLANICAM K. S. K. J.

ŽELIM VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO, VESELO IN USPEŠNO NOVO LETO.

MATT JERMAN, začasni predsednik K. S. K. J.

PRAV VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO, VESELO NOVO LETO!

ŽELIM VSEM ODBORNIKOM IN ODBORNICAM KRAJEVNIH DRUŠTEV, VSEMU ČLANSTVU NAŠE JEDNOTE IN PRIJATELJEM TER ZNANCEM!

JOSIP ZALAR, gl. tajnik K. S. K. J.

Uredništvo in upravništvo "GLASILA K. S. K. JEDNOTE"

želi vsem glavnim odbornikom K. S. K. J., starim in novim odbornikom (icam) krajevnih društev, vsemu članstvu naše Jednote, sotrudnikom in čitateljem lista ZDRAVE, VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO NOVO LETO.

IVAN ZUPAN.

DRUŠTVENA NAZNANILA IN DOPISI.

NAZNANILO.

Društvo Vitezov sv. Jurija št. 3 K. S. K. J., v Joliet, Ill., je imelo v nedeljo 14. dec. svoje glavno letno zborovanje in volitev uradnikov za prihodnje leto. V odbor so bili izvoljeni sledeči člani: Predsednik John Kren st. Podpredsednik John N. Pezdirc. Tajnik Joseph Panian. Zapisnikar John Nemanič. Zastopnik Martin Konda st. Blagajnik Štefan Stanfel. Nadzorniki: John Stublar st. Frank Pirc, Joseph Sprajcar. Maršal John Šukle. Vratar Josip Konduš.

Vse člane, kateri so še kaj društvu na dolgu, uljudno opozarjam, da bi pred koncem tega meseca vsako svoj dolg poplačal, ker s tem se me pri poslovanju vsake nerednosti iznebi.

Sobratski pozdrav všem članom in članicam in Vam želim vesele božične praznike ter srečno novo leto!

Joseph Panian, tajnik.

NAZNANILO.

Na letni seji društva sv. Jožefa št. 12 K. S. K. Jednote dne 14 dec. 1919 so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1920:

Predsednikom Joseph Kamin, Box 504 v Forest Citry, Pa. Podpredsednikom Frank Vautar. I. tajnik Frank Telban, Box 300 v Forest City, Pa. Nadzorniki: Andro Oražem, John Dečman, Martin Muhič, Louis Amahen. Sprejemni odbor: Anton Zalar, Ignac Spec, vratar Gašper Kovačič. Reditelj Frank Peve. I. maršala: Ig. Panear, Iv. Drašler. Zastavonoša John Černe ml. Banderonoša John Tornič. Poslanci Jernej Indihar, John Rozina za Forest City, Martin Molk za Brawdale, Frank Kamin za Vandling. Zdravniki: C. R. Knapp, B. E. Costello, G. T. Beguire in sicer so bili izvoljeni vsi soglasno in to že v drugič v zgodovini našega društva da je bil zopet izvoljen, ves stari odbor.

Tem potom tudi naznanjam članom (icam) na potnih listih, da odpade 31. dec. 1919 posebna naklada, ki smo jo plačevali 11 mesecev; tako bodemo šli nazaj na stari ases. z januarjem mesecem 1920. Za prihodnjih 6 mesecev mi naj pošlje asesment vsak do 11. jan. to je da društv. seje; kateri ne bode poslal obnovitve za potni list ga zadene suspendacija.

K koncu pa voščim vesele božične praznike in srečno novo leto vsem članom(icam) K. S. K. Jednote, posebno pa članom in članicam dr. sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa.

Frank Telban, tajnik dr. sv. Jožefa št. 12 K. S. K. J.

NAZNANILO.

Iz urada Društva sv. Janeza Krstnika št. 13 K. S. K. Jednote, Biwabik, Minnesota, se naznanja, da je imelo to društvo svojo redno oziroma glavno letno sejo dne 7. dec. in na tej seji se je zvišalo mesečnino in bolniško podporo, ki stopi v veljavo dne 1. januvarja 1920. S prvim januarjem se bo mesečnina pobirala 75c na mesto 50c in bolniške podpore se bo plačevalo 30 dolarjev mesečno na mesto 24 dolarjev.

Na isti seji se je vršila tudi volitev odbora za leto 1920. Vodbor so bili izvoljeni sledeči uradniki: Predsednik Joseph Tahija. Podpresednik Matt Berkič. Tajnik Matt R. Tometz. Drugi tajnik Matt G. Tometz. Blagajnik Frank Pezderc. Zastopnik Anton Urik. Nadzorni odbor: I. Matt G. Tometz, II. Jakob A. Karish, III. Frank G. Urih. — Bolniški odbor Predsednik Jakob Karish za Biwabik, Belgrad Location Matt Grzina za McKinley in Elba Location. John Tonija.—Zastavonoša Frank N. Tometz, Maršal Jakob Karish.

S sobratskim pozdravom vsem članom in članicam K. S. K. J. katerim voščim vesele božične praznike in srečno novo leto!

Matt R. Tometz, tajnik.

NAZNANILO.

Članstvu društva sv. Petra št. 30. v Calumetu, Mich. se naznanja, da so bili na generalnem zborovanju dne 14. dec. izvoljeni sledeči uradniki za l. 1920:

Predsednik Mihael Maierle.
Podpredsednik Peter Žunich.
Tajnik in zastopnik Frank Vesel.
Zapisnikar John R. Sterbenc.
Blagajnik Marko Sterk.
Odbor: Math Pugelj, Mike Klobučar, Frank Benčich, John Musič, John R. Sterbenc, John P. Lamut.
Bolniški odbor: Za Red. Yellow in Blue Jacket, Albion in New Town: Math Pugel, 11th st. 4237 Yellow Jacket.
Za Laurium: Jos. Vidoch, 106 S. Pewabic Str.
Za Raymboultown, Osceola, Swedetown: Frank Vesel 2311 County Road, Raymboultown.
Za Tamarack, No. 5 Tamarack in North Tamarack: Math O. Majerle 28—7th Str. Tamarck.
Porotni odbor: Frank Benčich, vonošaNik Mrak in Mike Sterk. Poslanec Math F. Kobe. Zastavonoša Peter Hrebec, vratar Math Anečich.

Nadalje je bilo sklenjeno na tej seji, da ker je naša društvena blagajna zaradi prevelikega števila bolnikov jako izčrpana in ker je odpadla doklada, katero smo plačevali K. S. K. Jednoti skozi enajst mesecev, ter so precej ugodne delavske razmere v Calumetu in okolici, da se bode kolekto od moških članov (ne članic) v mesecu januarju in februarju, posebno doklado za društveno blagajno en dolar ($1.)

Nadalje je bilo sklenjeno, da bosta tajnik in blagajnik kolektala v cerkveni dvorani vsako četrto nedeljo v mesecu po prvi sv. maši. Tako bode imel vsaki član(ica) priliko plačati svoje mesečne prispevke, na mesečni seji in omenjeno nedeljo. Razven tega imate priliko plačati pri meni na domu vsak dan. Plačujte torej redno svoje mesečne doneske, s tem storite sami sebi dobro, in olajšate delo tajniku.

Z bratskim pozdravom
Frank Vesel, tajnik.

NAZNANILO.

Na glavni seji dr. sv. Barbare št. 40. Hibbing, Minn. — vršeči se dne 7. t. m. so bili izvoljeni za leto 1920 sledeči uradniki:

Predsednik Peter Sterk; podpredsednik Josip Mušič; I. tajnik in zastopnik John Povsha; zapisnikar Marko Sterk; blagajnik John Grebenc; bolniški načelnik Peter Majerle. — Za Morton in okolico Frank Mihelčič; za Kitzville, Marko Marolt; za Chisholm Math Geršič. Pregledovalca knjig: Marko Majerle in Jos. Zajec. Zastavonoša John Povsha mlajši. Banderonoše: Frank Strumbel, John Bukovec in Alojz Pucel ml. Redarja Marko Marolt in Frank Sterle. Vratar John Arko.

Opozarjam vse one člane, ki niso bili na seji, da kadar kateri zboli, se mora takoj naznaniti tajniku, ali pa bolniškim obiskovalcem, ker bo le od istega časa vsakdo deležen podpore ko se priglasi bolnim.

Želeč vsemu članstvu K. S. K. J. vesel Božič ter srečno Novo leto 1920 ostajam s

sobratskim pozdravom vdani
John Povsha.

NAZNANILO.
društva sv. Jožefa št. 58 Irwin, Pa.

Vsem članom našega društva naznanjam sklep redne letne seje, da se razpiše na vse člane ter članice 10c (deset) doklade za izredne društvene stroške, to je za plačo uradnikom in druge izdatke, tikajoče se društva.

Odbor našega društva za prihodnje leto je sledeči:

Predsednik Robert Dolenc.
Tajnik Thos Oblak.
Blagajnik John Bohinc.

K sklepu želim vsemu članstvu prav veselo uspešno ter srečno Novo leto!

Sobratski pozdrav
Thos. Oblak, tajnik.

NAZNANILO.

Na letni seji društva sv. Lovrenca št. 63 Cleveland, O. je bil izvoljen odbor za prihodnje leto 1920 kakor sledi:

Predsednik: Anton Globokar,
Podpredsednik John Vidmar.
I. tajnik: Anton Kordan.
II. tajnik: Frank Žnidaršič ml.
Pomožni tajnik: Frank Mulk.
Zapisnikar: Josip Jerič, ml.
Blagajnik: Tom Mrvar.
Zastopnik: Jakob Jančar.
Nadzorniki: Jos. Košak, Jakob Kostelic, J. Perko ml.

Novemu odboru in vsem članom (icam) našega društva, kakor tudi vsemu članstvu K. S. K. J. želim mnogo napredka na društvenem polju. Vesele božične praznike! Srečno in zdravo novo leto!

Bratski pozdrav
Anton Kordan, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo Marije Vnebovzete št. 77 K. S. K. J. v Forest Citry, Pa. je na svoji letni seji dne 14. dec. 1919 izvolilo sledeči odbor za leto 1920:

Predsednik Anton Žigon.
Podpredsednik Matija Mihevc.
I. tajnik John Jakelj.
Blagajnik Lovrenc Kotar.
Zastopnik Anton Bokal. Gospodarski odbor: Matt Kamin, Frank Končar in Jos. Polončič. Maršal Joseph Kotar I.
Zastavonoša Ciril Grum.

Poslanci za Forest City, Frank Novak 4, in Frank Ceglar. Za Browndale John Okoren II., Za Vandling Joseph Peterlih. Redarja Ignatz Novak I. John Kotar. Društ. zdravnika D. E. B. Costello Dr. C. R. Knapp. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu v Mestni dvorani.

Pri tej priliki opominjam vse člane(ice) omenjenega društva, da naj plačujejo svoje asesmente redno vsaki mesec; vse one člane ki so pa izven Forest City, ali na potnih listih, naj mi pa pošljejo svoje naslove, kateri še tega niso storili — tako da mi bode mogoče poslati jim šestmesečni račun in pa potne liste.

K koncu pozdravljam vse člane in članice K. S. K. J. in jim želim vesele božične praznike in pa veselo Novo leto.

John Osolin, tajnik.
Box 492 Forest City, Pa.

Opomba:

Tukaj se je ponesrečil dne 13. decembra rojak Frank Kokel. V premogorovu podsula ga je plast kamenja tako nesrečno, da je bil na mestu mrtev. Pokojnik je bil star 44 let, doma iz Zatične pri št. Vidu, Dolenjsko. Tukaj zapušča ženo, dva sina stara 22 in 9 let ter 1 hčer staro 17 let. Bil je član dr. sv. Jožefa št 12 K. S. K. J. Pogreb se je vršil 15. dec. pop. na slovensko pokopališče Sv. Jožefa v Forest City, Pa. Naj v miru počiva!

Iz urada dr. sv. Antona Pad. št 87 KSKJ, Joliet, Ill.

Naše društvo je imelo svojo redno mesečno, oziroma glavno letno sejo dne 14. dec. z izvolitvijo sledečih odbornikov za leto 1920.

Rudolf Kuleto, predsednik.
Joseph Horvat, podpredsednik.
George Plut, I. tajnik.
Anton Stermec, II. tajnik.
N. J. Vranichar, blagajnik.
Štefan Stukelj, zastopnik.
Nadzorniki: Gregor Papesh, Math Golobich, P. F. Lavrich.
Martin Jakša, reditelj.

Dalje naznanjam, da je bilo na tej letni seji sklenjeno, da dobi vsak član podporo v slučaju bolezni za dva tedna $12. — če je bolan dva tedna, to je 14 dni; če je pa manj kot 14 dni bolan ne dobi nič podpore.

Dalje je društvo sklenilo za vsakega suspendanega, odstoplega, ali izločenega člana prosto pristopnino k društvu, ako hoče pristopiti zopet nazaj.

Dalje ste cenj. člani prošeni, da poravnate svoje društvene prispevke vsaj do 28. decembra t. l. da mi bo mogoče vse urediti ter oddati natančen račun novemu tajniku.

K sklepu voščim vsem članom (icam) dr. sv. Ant. Pad. in vsem sobratom ter sosestram KSKJ. vesele božične praznike in srečno novo leto 1920.

Frank Bambič, bivši tajnik.

NAZNANILO.

Vsem članov društva sv. Roka št. 113 KSKJ v Denver, Colo, naznanjam, da so bili na seji dne 11. dec. izvoljeni sledeči društveni uradniki za leto 1920.

Predsednik John Arko, 4725 Grant Str.

Tajnik Jos. Erjavec 631 E. 49 Ave, in ob enem zastopnik.

Seja se vrši vsak drugi četrtek v mesecu v Domu slovenskih društev, 4468 Washington Str.

Pri tej priliki vas tudi prosim dragi mi sobratje, da bi se bolj v polnem številu vdeleževali vsake seje, kot pa dosedaj, ker le s tem se zamore kaj doseči v korist društva in Jednote; s tem se tudi olajša delo tajniku, ker od sedaj naprej ne bom več sprejemal na domu denarja za asesment; torej naj pride vsakdo na sejo in naj paravna svoje mesečne prispevke, da ne bo kake sitnosti.

Bratski pozdrav vsemu članstvu KSKJ. Vsem skupaj voščim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Joe Erjavec, I. tajnik

VOŠČILO.

Vsem cenj. članicam društva Sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J. voščim tem potom vesele božične praznike in srečno novo leto. Društvu želim tako lepega napredka ter sloge še zanaprej, kakoršno smo imele dosedaj.

S sestrskim pozdravom
Frances Debevc, predsednica.
Cleveland, O. dne 20. dec. 1919.

Denver, Colo.

Cenj. sobrat urednik: —

Poročam vam, da se je "fair" tuk. slovenske hrvatske cerkve dobro obnesel. Vseh 6 večerov je bilo polno naroda od vseh strani Denverja. Naravno, da je imel cerkveni odbor dosti dela pri prodaji in izigravanju dobitkov. Posebno dobro se je obnesel ženski spol, naše gospe in gospodične, ker so se na vso moč trudile, da naredijo kaj več za našo novo cerkev. Hvala in priznanje jim!

Nadalje se lepo zahvaljujem gospodičnam, ki so imele kontest med sabo in sicer so nabrale: Frances Vidmar $11.00; Mary Silk $21.75; Maryi Domtrovich $32.10; Ana Gabrijan $48.40; Lillie Predovich $92.40; Manda Pavela $266.25 in Mary Peketz $332.85. Ali ni to požrtvovalno delo in lepa pomoč za našo cerkev. Živele torej vrle kontestantinje! Prvo nagrado je dobila Mary Peketz in sicer demantni prstan vreden $50. — Zaslužila je sicer več kot to, in še to je hotela zopet cerkvi nazaj podariti.

Ggč. M. Peketz je hči nam dobro znanega rojaka John Pektza, večletnega predsednika Z. S. Z. Hvala gre pri tem tudi njegovi soprogi, Mrs Peketz; tudi ona je dosti pripomogla pri našem minulem "fairu" in veliko za cer- ahvaljujem se dalje rojaku Fr. kev storila ter darovala. Canjar-ju in vsem muzikantom za godbo vseh 6 večerov, za kar so jako malo plače zahtevali.

Hvala prisrčna vsem, ki so se trudili, nas obiskali in pripom gli s tem do lepega finančnega uspeha. Čisti prebitek na fairu je bil $2314.13; če bi bilo tedaj ugodno vreme, bi bilo gotovo še nekaj dolarjev več.

Nadalje naznanjam, da smo imeli dne 27. nov. lepo slavnost: blagoslovljenje in krst novega zvona, katerega je kupil rojak Josip Jartz. Zvon tehta 1700 funtov.

Popoldne ob 3. uri je prišel mil. škof Tihen, da je blagoslovil zvon in je imel pri tej priliki lep govor o pomenu zvona. Dasiravno je bilo mrzlo vreme, so se te slavnosti udeležila vsa tuk. slovenska in hrvatska društva, da se je prireditev lepo obnesla. Botri in botre so bili sledeči: John Peketz ml., John Jelenc, Josip Cesar, Josip Thomas, Martin Plut, John Ambrozich, Anton Zupancich, Anton Mencin, G. C. Ryan, Wm. Salamon in Josip Canjar. Gospodične botre: Mary Peketz, Amalia Chemas, Amalia Bojtz, Rosie Bojtz, Frances Siltz, Mary Domitrovich, Josie Turk, Mary Turk, Frances Erjavec, Cecilia Grubesic in Mary Horvat. — Kolekte pri cerkvi je bilo omenjenega dne $165.70.

Torej lepa hvala vsem posebno pa še gospodu in gospej Jartz, ker sta nam toliko pripomogla, da sta kupila veliki zvon. Hvala vsem, ki so kaj darovali in dobrega storili za našo novo cerkev. Obenem vam voščim vesele božične praznike in srečno novo leto! — S pozdravom.

George Pavlakovich,
tajnik cerkve Sv. Rožnega Venca.

Dobro delo boš storil, če pridobiš kakega novega člana (ico) za K. S. K. Jednoto.

East Worcester, N. Y.

V tukajšnji naselbini smo 8. decembra t. l. pokopali hčerko družine James Milavčeve. Stara je bila 4 leta in 11 mesecov. Ob času, ko se je vršil pogreb je varovala ostale otroke te nesrečne družine rojakinja ga. Golja. Med tem časom je pa nastal v hiši rojaka Golja ogenj — kako, je neznano ter uničil popolnoma vse. Stanovanjsko poslopje je pogorelo do tal, ogenj je uničil vso obleko, denarne prihranke — okrog 400 dolarjev — vse poljske pridelke in sploh vse, kar je bilo v hiši. V dveh urah ni ostalo drugega, kot kup pepela. Sreča v nesreči je bila, da je bilo brezvetrovno in da se je nam posrečilo rešiti hlev in živino. Ostalo mu ni drugega, kot živina, mrva in perutina ter obleka, katero je imela nesrečna družina na sebi.

Sedaj se nahaja ta družina v brezupnem stanju, ker nima ne obleke, ne stanovanja, sploh nikakih sredstev za življenje. Vsled tega trkam v imenu te nesrečne družine na vsa usmiljena srca rojakov širom Amerike, da opomorete družini Johna Golja po svojih močeh. Vsak cent bo dobro došel. Vsakdo naj premisli, v kakem brezupnem stanju se nahaja ta družina ravno sedaj, v času najhujše zime in ob božičnih praznikih in brez vsakih sredstev. Rojaki, usmilite se in pomagajte ji!

K temu naj pripomnim, da se je družina John Golja priselila na farmo v tukajšnjo okolico aprila meseca. Poprej je bila v Cedar Rapids, Ia., in bivala več let v Waukeganu, Ill. Kot dober gospodar in priden delavec si je pridobil v tukajšnji okolici veliko prijateljev in vsi so ga čislali. To se je pokazalo sedaj ob njegovi nesreči, ko so se drugorodci zavzeli za njega ter nabirajo prostovoljne prispevke. Za njega se je zavzel tudi 'Ameriški rdeči križ' v Worcester, N. Y., in odpomogel v njegovi bedi.

Rojaki, naša dolžnost je, da ne pustimo to nesrečno družino v tej skrajni bedi, da bi zmrzovala. Vsakdo naj se usmili njega, njegove žene in treh otrok s kakim malim darom. Vsakdo naj pošlje nabrane prispevke na John Zulicha, East Worcester, N. Y. Vsi prispevki bodo objavljeni v slov. listih **John Zulich.**

Joliet. Ill.

Cenjeni:

Kar je profesor Porta pripovedoval za 17. decembra, se je vse razkadilo v nič. Tako smo za enkrat zopet odnesli zdravo kožo. Gotovo so se marsikateremu te dni tresle hlače. Sedaj je pa nevarnost prestana in tako lahko nadaljujemo jeklarsko stavko, ki je še v polnem tiru.

Seveda nekaj delajo; sedaj že par dni samo streljajo, kot bi bili kje na bojnih poljanah.

Konec leta se približuje. Kakor vsa druga društva, tako bo tudi naše društvo "Triglav" imelo 28. dec. svojo letno sejo. Tem potom uljudno vabim vse člane, da se udeleže te seje v polnem številu ker bo na tej seji volitev odbora za leto 1920.

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Pozdrav
M. Rakar.

POZOR CHIKAŠKI SLOVENCI IN SLOVENKE!

Zveza Jugosl. žen in Deklet priredi v nedeljo, dne 28. decembra popldne ob 2. uri v Hoerberjevi dvorani na Blue Island Ave. in W. 21. Pl.

VELIKO DOBRODELNO PREDSTAVO.

v korist slepih vojakov na Slovenskem s sledečim sporedom:

Pozdrav predsednice.
Govor g. Walter Predovich-a.
Slepčeva pesem. Solospev. Poje gdč. Justina Kosmač.
Slepec in njegova hčerka. Živa slika z deklamacijo. Predstavljata Mr. Frank Schonta in gdč. Dora Pogačarjeva.
"Ob slovesu," mešan zbor. Poje tamb. in pevski klub "Lira."
"Ob vojski." Igrokaz v 4 slikah. Spisal pok. Dr. J. E. Krek. Dejanje se vrši leta 1918 v neki slovenski vasi.
Po igri prosta zabava in ples. Žrebanje krasnih dobitkov.

Ustopnina: Sedeži I. vrste 75c, II. vrste 50c.

Preplačila se hvaležno sprejemajo z ozirom na plemenito svrho te prereditve.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča: ODBOR.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. decembra 1919 skupna izplačana podpora **$1,709,497.69.**

GLAVNI URADNIKI:
Začasni gl. predsednik: Math. Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo.
I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Aibe, 620—10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainšek, 302 No. 3rd Ave. West; Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Frančič, 311—2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:
Mihael J. Kraker, 719 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:
Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Rusa, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canad 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1915 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

NAZNANILO.

S tem vabim vse članice dr. sv. Barbare št. 128. v Etna, Pa., da se gotovo udeležijo glavne letne seje dne 28. decembra točno ob 2. uri popoldne v navadnih prostorih na 15 Union Str. Etna, Pa. Vsake članice je dolžnost, da se udeleži glavne letne seje, ker na tej seji bo volitev odbornic za bodoče leto 1920. Članica, ki ne pride na to sejo, bo morala plačati kazen po društv. pravilih.

Tudi opominjam vse članice, katere kaj dolgujejo društvu, da na imenovani seji dolg poravnajo, tako da bo zamogel stari odbor novemu čiste račune izročiti.

Z zadovoljstvom morem naznaniti vsem članicam, da smo letos dobro napredovale v finančnem oziru, tako tudi v novih članicah. Tekoči mesec smo tudi ustanovile prepotrebni Mladinski oddelek pri našem društvu. Zato je vsake članice dolžnost, da svoje otroke zavaruje pri naši dični KSKJ. ki plača za malo pristojbino toliko, kakor nobena druga insurance kompanija.

K sklepu pozdravljam vse članstvo K. S. K. J. želeča Vam vesel Božič, in pa srečno Novo leto!

Johana Škoff, tajnica.

VABILO
na
Sivestrov večer.

Društvo Sv. Družine štev. 5. K. S. K. Jednote. v La Sale, Ill. priredi na Silvestrov večer znano šaloigro "Krčmar pri zvitem rogu". Predstava se začne ob 8. zvečer v cerkveni dvorani, h kateri ste vsi člani uljudno vabljeni, ker čisti dobiček je namenjen naši bolniški blagajni. Po predstavi se vrši ples in prosta zabava. Kar se tiče suhih grl, bo odbor preskrbel, da ne boste žejni, kajti odbor Vam bo na vsestransko razpolago. Tudi vse druge Slovence iz naše naselbine ter okolice uljudno vabimo, da pridejo na to našo zabavo, kjer bo dosti poštenega smeha in bomo tako zadnje ure tega leta v medsebojnem veselju in razvedrilu užili.

Naznanjam tudi vsem članom, kdor se gori omenjene zabave ne vdeleži, plača $1.00 v bolniško blagajno.

Na zadnji seji dne 7. dec. se je sklenilo, da naj se prihodnje mesečne seje vsi člani vdeleže; kdor se iste ne vdeleži, plača 50c kazni. Na tej seji se bodo prebrala društvena pravila, katera je sestavil nalašč za to odbrani odbor; zatorej je velevažno in potrebno, da jih vsi člani odobre na kar se dajo v tisk. Torej vsi na sejo 14. januarja, kakor tudi — Vsi na zabavo na Silvestrov večer — Vam kliče v imenu veseličnega odbora:

J. Pražen.

Cleveland, Ohio.

Pred nekaj dnevi sem prejel iz Ljubljane novo brošuro (Henrik Smrekar, Črnovojnik.) 1919. Založništvo Umetniška propaganda v Ljubljani.

Ta brošura vsebuje popis življenja g. H. S. pri vojakih za časa svetovne vojne in ob jednem so zraven karikature, kako se je takrat godilo našim vojakom in našemu narodu pod staro Avstrijo. Brošura ima veliko čtiva, smeha in zaeno tudi pojasnila, kako se je vse vršilo doma med časa svetovne vojske.

Kedor želi imeti eno izmed teh brošur, lahko piše podpisanemu in jo preskrbim. Cena enega izvoda je 25c v ameriškem denarju.

Nadalje sem prejel krasne slovenske razglednice in sicer sledeče vrste:

A) 6 razglednic kiparja Fr. Kralja. (Šala) (Gruda) (Šala) (Delo) (Martin Krpan) (Materi). To so imena kipov. Založila Umetniška propaganda.

B) 10 risb. Frank Tratnik Ljubljana. Slike so cest in stavb iz Ljubljane; 1) Pri Frančiškanskem mostu. 2) Magistrat. 3) Sv. Jakoba trg. 4) St. Peterski nasip. 5) Frančiškanski most. 6) Pogled na grad. 7) Mestni trg. 8. Semeniški portal. 9) Pod Trančo. 10) Sv. Jakoba nabrežje. aložila Umetniška propaganda."

C) Album 10 umetniških reprodukcij po originalih slovenskih umetnikov. Gašpari-Franke-Klemenčič-Šantel in Tratnik. 1) Sv. Izidor, — M. Gašpari. 2) Pri kuhanju žganja, — S. Šantel. 3) Slika Ivan Cankarja. — Gašpari. 4) Istrski motiv, — S. Šantel. 5) Materina skrb, — Fr. Tratnik. 6) Krajina, — Fr. Tratnik. 7) Iz Doberdoba. — Iv. Franke, Fr. Klemenčič. Slike so kolorirane in jako lepe.

D) I. Zbirka 10. dopisnic po originalih slov. umetnikov. Ljubljana 1916. 1) Magdalena. Iz Trogina, M. Sternen. 2) Materina radost, Fr. Tratnik, 3) Anka. Ob Košnji, R. Jakopič, 4) Ljubimkovanje, Rut. Moja Mala, J. Vavpotič, 5) Pri Zibelki, M. Gašpari, 6) Deček z jabolki, Fr. Klemenčič. Izdala Umetniška propaganda.

C) 6 skic (Begunci) F. Tratnik Ljubljana 1917. I) Begunci, Begunci II, Begunci IV, Begunci V. in Begunci VI. Založila Umetniška propaganda.

D) 3 druge vrste razglednic z napisi. A) Na svetovnem odru, B) Zdaj luč ljubezni nove nam gori. Zavist nobena je ne zatemni. C) Gosposvetsko polje-Slovensko Kosovo.

Te slike ozir. razglednic mi je poslal g. Anton Lušin iz Ljubljane, kedor iz med rojakov želi kaj teh razglednic, naj se obrne na mene in jaz mu jih bom preskrbel.

Cena eni zbirki je 25 centov.

Frank Hudovernik,
1052 E. 62nd St.
Cleveland, Ohio.

Kansas City, Kans.

Cenjeni gospod urednik!

Minulo je že leto dni, odkar sem Vam zadnjič poročal v "Glasilu', novosti iz tukajšnje slovenske naselbine. Torej po preteku enega leta, je vendar že zadnji čas, da se zopet oglasim in naznanim rojakom po Združenih državah, kako se kaj imamo Slovenci tu v Kansas City-ju.

Nad vse vesel dan smo imeli tukajšnji Slovenci dne 27. novembra ko sta obhajala jubilej srebrne poroke, g. Peter Šterk in njegova žena Margareta, rojena Bižal. Oba sta dobra in vneta člana K. S. K. J. — Cerkev je bila natlačeno polna, in naš čast. gos. župnik Rev. Ino Perše je imel naslavljenca nad vse lep nagovor, nakar sta ponovila obljubo zakonske zvestobe, in župnik ju je ponovno blagoslovil.

Vsa tukajšna slovenska naselbina je bila radovedna in je hotela videti srebrno poroko, ker kaj takega še ni bilo tu med Slovenci; celo sam gosp. župnik dozdaj še ni imel tega slučaja. — Tovariš in tovaršica sta bila gospodu in gospej Šterk tukajšnji spoštovani rojak gos. John Bukovec in njegova žena Marija, oba tudi člana naše Jednote. Po slovesnosti smo pa imeli, pri srebrno poročencih prav po starokrajskem načinu "pir" ali gostijo; veliko nas je bilo zbranih skupaj, vsega je bilo zadosti, harmonika je veselo igrala, mladi parčki so pa plesali. — Plesala sta tudi srebrnoporočenca; posebno srebrno poročenka, je plesala tako, da bi skoraj rekel, da je vse preplesala, in s tem pokazala, da je prava, vesela in živahna belokranjska Poljanka. — "Živela!"

Da se je tudi pelo na tej veselici, je samoobsebi umevno; nikakor nemorem pozabiti krasnega petja bratov Gustinov in njunih soprog, ko so peli krasno pesem pokojnega Gregorčiča — "Nazaj v planinski raj!" — Prej hrup in smeh je hipoma utihnil, in po končanem petju, ni bilo aplavzu ne konca ne kraja, tako da so morali gori imenovani še enkrat zapeti. Pozno v noč smo se razšli, želeč si še kdaj tako veselega dne.

Srebrno poročenec gosp. Peter Šterk je bil rojen l. 1872 V Jelenjivasi, soproga Margareta pa v Predgradu ravno istega leta. Obe te vasi pripadajo občini Stari Trg pri Kočevju. Poročena sta bila v Starem Trgu l. 1894, in sta imela devet otrok, od katerih zdaj še sedem živi; štirje fantje in tri dekleta. — Rojak Peter Šterk je prišel sem v Kansas City Kan. iz stare domovine l. 1902 drugo leto za njim pa soproga s petimi otroki. Sila težavno mu je bilo v začetku življenje tukaj, ko je bila tolika družina odvisna samo od njegovih rok, in to še hujše, ker ga je večkrat nadlegovala bolezen. Toda čim starejši je, tem zdravejši je, in zdaj ob jubileju srebrne poroke je pravi korenjak.

Med tukajšnjimi Slovenci je splošno priljubljen. On je pijonir tukajšnjih Slovencev; edino on je začel navduševati tukajšnje rojake, in njegova največja zasluga je, da imajo zdaj tu Slovenci svojo cerkev in slovensko šolo, katera se je to leto na novo povečala in olepšala tako, da nadkriljuje vse druge tukajšnje šole po modernosti in lepoti .Šolo, katera se je pričela pred desetimi leti z devetimi otroki, zdaj obiskuje sto sedemdeset otrok, katere učijo in izobrazujejo, pridne slovenske šolske sestre iz Maribora. Da, še enkrat rečem, največja zasluga, da imajo vse to tu Slovenci je Peter Šterkova, in to Slovenci dobro znajo, zato ga imajo radi, in je od začetka do zdaj vedno cerkveni ključar. In zdaj ko bo mene, kot dosedanjega triletnega presednika društva sv. Petra in Paula št. 38 K. S. K. J. hlapon v kratkem odpeljal proti rojstnemu kraju, k svojim dragim, je bil za prihodnje leto dne 7. dec. izvoljen predsednikem gos. Peter Šterk, katerega poznam, da je vreden te časti, in mu želim, da bi bila še nadalje sloga in mir med sobrati, kakor je vladala vsa tri leta mojega delovanja.

Zdaj končam ta dopis, in želim srebrno poročencema še dočkati veselo zlato poroko. Vam gos. urednik in vsemu članstvu naše dične Jednote želim vesele Božične praznike in srečno in veselo novo leto.

Peter Adrian Majerle.

Od leve proti desni v prvi vrsti: Peter Šterk, srebrnoporočenec; drugi John Bukovec, tovariš. V drugi vrsti od leve proti desni: Margareta Šterk, srebrnoporočenka, druga Marija Bukovec, tovaršica.

ZAHVALA IN PROŠNJA.

Preloka, pošta Vinica, Slovenija, Jugoslavija, dne 4. novembra 1919.

Vsem onim preloškim rojakom, živečim v Ameriki, nabiralcem in darovalcem, kakor tudi vsem ostalim cenjenim dobrotnikom, ki so velikodušno nabirali ter darovali od svojih težko prisluženih prihrankov za prezidavo tukajšnje ubožne župne cerkve kličem iz srca: Bog Vam stotero povrni!

Denar za popravo naše župne cerkve sv. Trojice je bil trikrat poslan in sprejet in sicer: enkrat K 5208,70, drugič K 4200, tretjič K 2200 — vsega skupaj torej K11,608.70. Kako je bil ta denar porabljen imam natančen zapisnik za vsak vinar.

Vsem vrlim Preločanom in rojakom iz okolice Vinica, živečim v Ameriki se toplo priporočam še za nadaljno pomoč, kajti nam tukaj je nemogoče v teh resnih časih spraviti toliko denarja skupaj, ki bi primeroma zadostoval za prezidavo cerkve, popravo oltarjev, orgelj in nabavo Križevega pota. Nabiralne pole za prispevke sem poslal rojaku **Mihael Adlešič-u, 5209 Dresden Alley, Pittsburgh, Pa.,** na katerega naj se blagovolijo pošiljati vse zneske.

V upanju, da Vas najde to pismo zdrave, pozdravljam vse ameriške prijatelje naše cerkve in klišem vsem skupaj: Bog Vas živi!

Josip Bambič župnik.

PROŠNJA.

Dragi ameriški Slovenci iz metliškega okraja in vsi Belokranjci!

Morda vam je znano o veliki nesreči, ki je zadela meseca avgusta t. l. prijazno vas Gradac pri Metliki s tem, da je pogorelo 8 gospodarjev. Ogenj jim je vničil vse, kar so imeli. Prizadeti so sledeči: Janez, Zupec, Gradac, hišna številka 75; Matija Marentič št. 15; Janez Krašovec št. 61; Julija Belicich št. 31; Ana Doltar št. 66; Ivan Jakša št. 51; Katarina Muren in Ana Jakša.

Torej dragi rojaki Belokranjci, prosim Vas, da se usmilite teh revežev — pogorelcev.

Naše društvo sv. Petra in Pavla št. 62 K. S. K. J. je darovalo in nabralo že malo svoto $20.00 v pomoč tem bednim pogorelcem. Podpisani nabiram še nadaljne prispevke od dobrosrčnih rojakov za te pogorelce; rad bi jim poslal po Novem letu primerno svoto zato pa še enkrat apeliram na vas in vas prosim za kako denarno pomoč. Imena darovalcev in zneski bodo priobčeni v "Glasilu K. S. K. Jednote". Za vsak najmanjši dar se že vnaprej v imenu nesrečnih pogorelcev iskreno zahvaljujem. Prispevke naj se blagovoli pošiljati na:

Frank Gerdesich,
P. O. Box 317, Bradley, Ill.

Pismo iz stare domovine.

Sobrat Jakob Jenko v Milwaukee, Wis., je dobil te dni od svojega nečaka Alojzija Jenko-ta, iz Stare Loke nastopno pismo, katero prinašamo tukaj dobesedno s pripombo, da je to oni, dijak, kateremu je poslal nedavno sobrat Frank Plemel v Rock Springs, Wyo. nekaj obleke, dasiravno nepoznanemu. Tozadevno zahvalo smo že priobčili v "Glasilu'.

Sobrat Jakob Jenko omenja, da mu je on poslal sedaj več obleke; tako tudi njegovi materi in sestri ter nekaj denarja.

Gori navedeno pismo se glasi sledeče:

Stara Loka, 18. oktobra 1919.

Dragi stric!

V začetku mojega pisanja Vas prav lepo pozdravljam. Vem, da se ne boste nadejali, da bi Vam jaz pisal, ker me takorekoč še malo poznate. Od onega časa, ko sem bil v šoli v Marijanišču v Ljubljani, takrat sem Vas prvič videl, ako se morda še spominjate? Od tistega časa hodim jaz še vedno v šolo (gimnazijo). Sedaj sem v Kranju v IV. gimn. razredu; samo eno leto nisem hodil zaradi izbruha laške vojne. Jaz mislim naprej študirati in ker je tako velika draginja je to zelo težko. Eno leto sem se pa zdravil; mrtvoud mi je zelo pokvaril nogo; toda študiranja vsled tega nisem zamudil ker sem se privatno toliko naučil, da sem šel naprej Zdaj že veliko boljše hodim, ker nosim posebni aparat na nogi, ki je veljal čez K1000.— Učim se pa hvala Bogu še dosti dobro!

Ljubi stri! Sedaj Vam moram pa še o vojski malo pisati, da ne boste zgubili potrpežljivosti.

V tej vojski smo mi veliko pretrpeli, še več so pa nam napravili škode. Bili smo namreč neposredno za črto laškega bojišča in potem si lahko mislite, kake množice vojakov smo imeli. Še en mesec naj bi vojna trajala, in bi morali pobegniti iz svojih domov.

Mi smo imeli vedno največ vojakov, ki so nam neprestano delali dosti škode. Imeli smo polni vrt težkih nemških topov; ker jih niso mogli obračati, so posekali vse drevje; dalje so nam razdjali kozolec, pokradli in požgali pšenico, semensko deteljo; razentega poklali tudi vse kokoši. Še hujše je pa bilo takrat, ko so Nemci premagali Italijane ob Piavi. Takrat se je vlekla neizmerna množina vojnih laških ujetnikov po cesti proti Ljubljani. Sestradani so pokradli vse: repo, korenje, zelje, sadje ter požgali, kar je bilo lesenega. Z eno besedo uničili so nas skoraj čisto. Za živež je bilo pa še hujše. Naše ljudi so ti ujetniki takorekoč tepli za košček kruha. Dajali so po kmetih svojo obleko za živež. Kdor ga je kaj imel, ga je zakopal, boječ se, da bi mu ga kedo drugi ne vzel. Bili so to res strašni časi! Hvala Bogu, da so prešli — toda posledice prenašamo še sedaj in ne bodo še kmalu prenehale.

Stric! Tukaj ni za dobiti nič sladkorja. Prosil bi Vas torej; da bi ga nam poslali par kg. kajti celo vojsko nismo pili sladke kave.

Končno Vas lepo pozdravljam in vsi domači.

Vaš udani nečak
Alojzij Jenko.

Over the Top. — Do cilja bomo dospeli, če pridobi sleherni izmed nas enega novega člana(ico) za K. S. K. J.

Listnica uredništva.

Vsled obilega gradiva, primernega za današnjo božično izdajo nismo zamogli priobčiti novejših političnih vesti, drugih važnih svetovnih novic, tako tudi ne vesti iz stare domovine. Iste sledijo v prihodnji številki.

Listnica upravništva.

John, Torkar, član dr. št. 154 Peoria, Ill. naj nam izvoli naznaniti natančno ime ceste, kamor se je te dni preselil.

Valentin Kerhlikar, član društa št. 132 živeč v Springfield, Ill. naj nam naznani svoj hišni naslov.

URADNO NAZNANILO.
Stavb. in posojil. društva "Jugoslovan", Chicago, Ill.

Chicago, Ill., 22. dec. 1919.

Vse cenjene delničarje in delničarke se s tem vljudno in uradno obvešča, da se bo vršila druga delniška seja v soboto večer 27. decembra 1919 v Ahlgrims dvorani, 2001 W. 22nd St. Pričetek seje bo točno ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu na tej seji bo tudi poročilo poslovanja tekom tega leta 1919 in volitev treh direktorjev za dobo treh let, kakor to predpisujejo državni zakoni. Vaša dolžnost je torej, da se te seje vdeležite, ker je to, ne le velevažno za vas samega, temveč je zelo važno tudi za naše Stavbinsko Posojilno Društvo "Jugoslovan". V slučaju pa, da Vam je nemogoče se te seje udeležiti, potem izpolnite deposlano Vam glasovnico in jo vročite kateremu delničarju, ali jo pa pošljite tajniku po pošti, in na njo zapišite osebo, ki je delničar, in kateri zaupate, da bo deloval za korist in napredek društva — in na glasovnico prilepite znamko Revenue Stamp za 10 centov.

Želeča Vam vesele božične praznike in srečno novo leto, ostajava s pozdravom

John Wukshinih, predsednik,
Joseph Steblay, tajnik, 1840 W. 23rd St. Phone: Canal 1984.

(Advertisement.)

MIR! MIR!

Mir je klic božične dobe. "Mir dobro zdravje, mnogo let!" to je voščilo mnogih božičnih pesmi. Dobro zdravje je najboljši dar. Bodimo v miru s svojimi črevami s pomočjo Trinerjevega ameriškega grenkega zdravilnega vina, ki preganja zaprtje, slab apetit, glavobol, itd. Proti prehladom in kašlju, ki so na dnevnem redu v tej dobi, je Trinerjev Cough Sedative-najboljše sredstvo. Ako so vaši "tanceljni" otečeni, grgrajte s Trinerjevim Antipurinom. V slučaju nevralgije, trganja in revmatizma daje Tirnerjev Liniment najhitrejšo pomoč. Vaš lekarnar ima vse te stvari v zalogi. Tam dobite tudi krasen stenski koledar za 1920 zastonj (ali za 10c od nas po pošti). Joseph Triner Co., 1333—34 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

VSEM SLOVENCEM V CHISHOLMU IN OKOLICI:—

Vesele božične praznike in srečno Novo leto! — Naj bo leto 1920 polno blagostanja za Vas. Upamo, da nam bo mogoče prihodnje leto še boljše postreči vsem našim starim prijateljem. Zaeno vabimo vse one, ki še ne poznajo našega denarnega zavoda, da naj pridejo k nam, da se spoznamo. Vaš rojak J. Osbolt Vam bo šel na roke pri vseh vaših bančnih poslih.

First National Bank
CHISHOLM, MINN.
Glavnica in preostanek
$100,000.00
Skupno premoženje
$1,700,000.00

O krščanski izobrazbi.

Čast starišev v človeškem zastopništvu. — Iz angleščine prevel Avg. F. Pierjanc.

(Dalje.)

Žal, da tudi marsikateri katoliški mladenič zapravlja in troši denar brez vsake najmanjše telesne in duševne koristi. A veliko je tudi mladih deklet (naj omenim samo en slučaj, ki se njih tiče) da nosijo na svojih glavah in ramah največji del svojega zaslužka v napuhu in prevzetnosti; vse kar je brezpotrebno in nekoristno, toda pogostokrat neznansko neumno.

Ta občutljivost se že pričenja pri malih dečkih in deklicah. Vsak cent, vsak nikelj, katerega prejmejo od starišev, stricov in tet, morajo zapraviti; dečki na cigaretih in deklice na sladkih stvareh. Pri mladeničih in mladenkah zavzema ta strastljiva poželjivost, ki ni bila nikdar premagana, toda je dan na dan neprenehoma povečevala, drugo obliko in ne velja več en cent in en nikelj, temveč dolarje in desetake. Težavno je tukaj povdarjati, da zahtevajo ubogi stariši po starem vzorcu po katerem se otroci imenujejo bordarji, samo za njih hrano in drugo lahko otroci sami spravijo v svoj žep. Vse vse se danes trpi, samo da se da poželjenju čutka.

In to so naši bodoči zakonski mladeniči in mladenke, ki so tako željni vstopiti v zakonski stan! Samo počakajte, prišli bodo dnevi, ko boste v sredini vaših otrok, prosečih kruha obžalovali in zdihovali: "Oh ko bi imeli denar, katerega smo v mladosti tako brezpotrebno razmetovali! "Vzemite si k srcu, resnost vaše potrate. Nikar ne dovolite v običajno razveseljevanje. Navadite se postati delavni in varčni možje. In še več — pridobite si v mladosti trdno voljo sebi pritrgati eno in drugo stvar, kajti ta čednost je tako rekoč zelo draga in najlepša, ter tudi najpopotrebnejša navada za zakonske in za stariše. Nazivlja se navadno kot potrebna predzahteva in podlaga začasnega zemeljskega dobrobitja otrok, ter sreča in mir cele družine. Isto zadobiti, nje se privaditi, ni lahko. Kakor je razvidno je ta čednost v tem življenju glavni del vaše sreče in napredka. Vi veste pregovor, ki pravi, da je vsak svoje sreče kovač ali vsak svoje naprednosti zidar. Ako ste leni v mladosti; ako se odtegujete delu, ako ste potratni; ako si predstavljate dokler ste mladi, da se morate udeležiti vsakega razveseljevanja, ako v mladosti želite povečati nekako ozke meje, v katerih vas drže preproste navade in navadno tudi vsakdanje potrebe vaših dobrih starišev, potem si sami postiljate žalostno gnezdo za se in tudi za vaše otroke. Takšna postelj ali gnezdo ima vse, razun sreče in veselja. Toda nasprotno, ako ste se v mladosti privadili marljivo delati, pametno varčevati, se združevati brezkoristnih, a še bolj pa nevarnih razveseljevanj, potem lahko zaupno verujete, da bo nebeški Oče za vas in za vaše otroke postavil na podlago teh resničnih naukov, pravo in trdno srečo življenja. In ta sreča na zemlji bode za vas predvestnica in oznanjevalka nebeškega veselja.

IV. POGLAVJE.

Stariši, varčujte in delajte!

Delati je dolžnost vseh Adamovih otrok brez izjeme. Ta dolžnost je stara toliko, kot človeški rod. Tudi pred prvim storjenim grehom človek ni bil brez vsega dela, toda je bil postavljen v raj, da ga urejuje. To je bilo delo brez težave in brez bolečin, — prijetna zaposlenost spavajočih človeških moči. Potem je položaj postal precej drugačen. Dokler je človek bil kralj vidnega vstvarjenja, so mu bile vse stvari podložne, ter so mu hitro in veselo rodile mnogobrojne sadove v vsem, kar je potreboval za svojo telesno prehranjevanje. Toda sedaj ta človek postane upornik nasproti Bogu, svojemu najvišjemu kralju. Da ga kaznuje, zapove vsem stvarstvu, naj se mu upre zanaprej in mu dalje naj ne daje potrebnih sadov za prehranjevanje življenja, temveč le tedaj, ko jih premaga s težkim delom. "Prokleta je zemlja zaradi tvojega dejanja; trnje in osat ti bo rodila. Ob potu svojega obraza boš jedel svoj kruh"

To je postava delovanja za ves človeški rod brez izjeme. Nobeden ne more in se tudi ne upa odtegniti od nje, ne da bi prišel v spor z vsemogočno pravičnostjo. Izgnani izven zemeljskega raja, vsi Adamovi potomci smo postali delavci. Vestno industrialno delo skupno z varčnostjo, kot z njeno neizogibno spremljevalko, nas zamore zopet pripeljati nazaj k večnemu počitku nebeškega raja.

Dvojna in tudi različna dolžnost postane delavnost in varčnost za vse one, katere Bog kliče v oni stan življenja v katerem so primorani skrbeti ne samo za se, temveč tudi za druge. S tem mislimo glavno na stariše v sorodu z njihovimi otroci, s katerimi je je Bog blagoslovil njih zakon. Vprejšnjem poglavju smo videli, kako se morete ti dve dolžnosti priučiti, vaditi in zadobiti še predno zakonska postaneta starša. Naša mladina, naši mladeniči in mladenke morajo biti delavni in varčni, pri čemur čas mladosti nikakor ne postane žalosten in dolgočasen; toda le resen in neupogljiv. Nedolžno razveseljevanje, zmernost in dobro urejeno veselje niso izključeni; samo brezmiselne lahkomiselnosti in pred vsem občutne poželjivosti, ki so tako in pred vsem občutne poželjivosti, ki so tako nevarne za telo in dušo, čas in večnost, se morejo na vsak način izključiti izven človeške modre družbe. Gorje mladeničem in mladenkam, ki tratijo v brezdelnosti in neukroteni poželjivosti lepi čas mladosti! Položijo navadno sebe in svoje otroke v zelo slabo ležišče, in to gotovo ne samo začasno, temveč tudi za večno. V zvezi s tem je tudi opomin Svetega Duha, ki se prav lepo glasi: "Spominjaj se Stvarnika tvojega v dneh mladosti tvoje predno pride čas trpljenja, in leta se bližajo koncu, o katerih bodeš rekel; ona meni niso všeč." Eccl. 2. 1. Blagoslov naj pride na mladino, ki skozi delavnost in varčnost kroti in urejuje nepravo pot mladosti. Ako jih bo Bog poklical v zakonski stan, jim bode v mladosti gotovo lajšala in pomagala pri izpolnjevanju najpotrebnejših zahtev, katere zadevajo stariše. Potem poglejmo:

1.) Stroge zahteve, katere imajo stariši z izvrševanjem te vrste dolžnosti.

2.) Kazen, katera jih čaka ako jih zanemarjajo.

3.) Plačilo ako jih izpolnjujejo.

1.) Kar se tiče zahtev samih ni nikakor potrebno kaj več razpravljati; vsa živa bitja, katera je Bog ustvaril in katere sklicuje k življenju skozi rojstvo po postavah, ter jih sam zasadi v njih naravo, se On ozira za pomoč življenja na najbližnje povzročitelje njih bivanja, saj toliko časa, dokler si sami ne opomorejo. Ta postava je vesoljna, razumna in vidna našemu razumu. Sledeč sluhu narave, vse živali, pogostokrat z čudodelno marljivostjo in z neupogljivim trpljenjem skrbno gledajo na svoje mladiče, dokler niso sami sposobni si pomagati. Naravi staršev je Bog podelil veliko več kot slep občut. On od katerega prihaja vse očetstvo zasadi v njihova srca nežno sigurno trpečo ljubezen. Nobena druga naravna ljubezen se ne da primerjati z blagostanjem starišev v sorodu svojih otrok. Sicer se najdejo stariši, v katerih srcih je ljubeznivost do svojih otrok nekako trda, toda hvala Bogu oni so redke izjeme in samo spričujejo resnico, da so takšna srca postala docela mrtva skozi druge vsakdanje napake.

(Dalje prih.)

Izpoznanje prihaja

Dnevna literatura o reškem vprašanju se gromadi nadalje. Vse italijansko časopisje razpravlja o njem v člankih, dopisih, brzojavkah. Sosebno te zadnje dni kakor da hočejo listi kar prehitevati drug drugega, kdo prinese več informacij: bodi iz vladnih krogov v Rimu, bodi s konference v Parizu, bodi iz tabora D'Annunzijevega na Reki.

Slej ko prej imajo vse te "informacije" — to se razume — rafren: Italijanstvo Reke, volja Rečanov, neoporečna pravica Italije. A vendar je opažati neko razliko med poprej in sedaj. Tittonija je druga. Zdelo bi se, da so vsaj nekateri italijanski listi začeli vsaj nekoliko računati s trdimi dejstvi, ali, kakor pravi "Il Resto del Carlino": novimi dejstvi! Ne zveni več iz njih edino le velepesem o neodklonljivih aspiracijah v vsem kompleksu jadranskega vprašanja, o trdni volji za uresničenje vseh teh aspiracij prav do zadnje pičice, pa bilo tudi — ako bo potrebno — v nasprotstvu z vsem ostalim svetom. Vsaj tu pa tam se oglaša izpoznanje, da treba računati tudi z dejstvi, da ni smeti slušati samo srca iz svojih želja, ampak tudi glas računajoče pameti. Ravno včeraj smo posneli po turinskem "Stampi" tak svarilen glas, odklanjajoč domnevo, da bi Italija mogla uresničiti svoje zahteve, če se osami od ostalega sveta. To pa bi bilo pogubno, ker ta ostali svet bi obstajal in snoval in odločeval dalje — brez Italije! Edina pot, ki jo more hoditi Italija, da je — sodelovanje na konferenci! Sodelovanje pa pomenja z neodklonljivo logiko: modro računaje z voljo in — močjo drugih!! Blažen si v lepih sanjah. Ali, kako ti je potem, ko si se vzdramil, in si zopet postavljen v kruto realnost, ko vidiš, da so bile le — sanje! Grenko razočaranje za sanjača!

Kakor rečeno: tako izpoznanje je začelo svitati v glavah onkraj Jadrana. "Il Resto del Carlino" — ki je bil nedavno najglasnejši v lepih sanjah — je začel sedaj govoritio "Fatti nuovi per Fiume". Pravi n. pr.: "Čas je dozorel mnoge situacije in je dovedel mnoge noče do zavesti lastne odgovornosti: do zavesti, da treba postopati s hladnostjo. V resničnosti se pojavljajo znatne izpremembe nemale važnosti." Nato beleži z zadovoljstvom, da so se po zaslugi Tittonija zbližala naziranja med Italijo in Ameriko, da bi moglo priti do kakega sporazuma, do skupne akcije, četudi vsak po svoji posebni poti!

Mi pa mislimo, da ni v Italiji pametnega človeka, ki bi si domneval, da bi v dosego takega sporazuma bila le Amerika tista, ki naj bi odjenjavala. Pa saj pravi tudi "Il Resto del Carlino", da morajo vodilni krogi na Reki spraviti svoj cilj v soglasje s ciljem drugih!

Na podlagi svojih informacij — pravi bolonjski list — moremo zagotoviti, da, čin prizadevanja za sporazum med Italijo in Ameriko ne bi uspela, reško vprašanje postane mednarodno! Je tako. Mari pa treba še le razlagati, da mednarodna pot reševanja mora biti neizogibno drugačna, nego bi bila v slučaju, da bi reško vprašanje reševala sama kot svoje notranje vprašanje? Temu izpoznavanju daje izraza tudi "Carlino", ko piše: "Vsakdo razume pomembnost te transformacije, ki izključuje skrajne rešitve!" Bolonjski list pa je napravil še korak dalje: zadnje še, da je začel premakovati dobro zmisel! Z ene strani da so odpravljeni najbolj viharni elementi in je s tem odpravljena nevarnost bolestnega reševanja, nevarnost posledic, ki bi bila tragična in škodljiva italijanskemu imenu v inozemstvu! Z druge strani pa da so izvestne besede tistih, ki so predstavljali Italijo pred tujci, služile le kot zastor za čut, da treba rešiti italijanstvo Reke, ko pa je dana gotovost, da bi moglo to — in v tem je moreči dvom — spraviti v nevarnost italijanstvo . . . Italije! Tega da ne morejo želeti tudi najbolj razvneti Rečani! Jasno posvarilo je to na naslov vrtičkrvnežev: glas izpoznanja!

"Resto del Carlino" pove celo še več: zavzemlje se za direkten sporazum med Italijo in Jugoslavijo — za misel, ki so jo doslej odklanjali z neizprosno odločnostjo. Bivša zastopnika na konferenci Orlando in Sonnino sta se izogibala celo vsakega osebnega občevanja z jugoslovanskimi delegati!

Išče se pot — pravi rečeni list — za direkten sporazum z Jugoslovani ter dostavlja, da se morajo le veseliti na tem tisti, ki so se doslej brezuspešno zavzemali za tak sporazum, ker so jim križale delo akcije in manifestacije najskrajnejših skupin. Sedaj pa da se celo D'Annunzio nahaja v tej smeri. Drugo vprašanje pa da je, ali so se izbrali pravi posredovalci; ali ne morda ljudje, ki v svoji minulosti niso dali dovolj jamstev za simpatije do Slovanov sploh in jadranskih še posebej?! Morda pa da so celo med reškimi dobrovoljci dobri elementi (!!!), ki bi bili v tem zmislu Jugoslovanom ljubši!

In čujte! Čujte! "Il Resto del Carlino" piše brez bojazni, da bi ga kdo križal radi tega: "In na koncu konca bi bila taka rešitev najnaravnejša! Upornost nekaterih naših skupin in trdovratnosti Jugoslovanov da je pripisati, da sose na Jadranu, do katerega imajo le Italijani in Slovani pravico, mogle nariniti druge zahteve in drugi interesi! Ko se dva prepirata med seboj, uživa tretji (misli anglosaksonske kapitaliste), kar ni ne pravično, ne naravno! Je-li je še čas, da se ubere druga pot? List se nadeja, da je!

Še ne dolgo tega bi bili v Italiji pribijali na križ vsakogar, ki bi si upal tako pisati. Mi pa smo govorili tako od nekdaj: Jadran pripada Italijanom in Slovanom — samo treba to pravico, to posest prav razdeliti in pravično opredeliti obojestransko interesno sfero — tako, da se obojestranski interesi ne bodo križali, marveč izpopolnjevali medsebojno. Gospoda v Italiji naj nam oproste, če pravimo: da smo bili na naši strani modreji, smotrenejši in dalekogleduejši politiki. Na njihovi strani semorajo sedaj trkati na prsa: hodili smo zgrešene poti!

Da zaključimo: Iz pojavov u italijanskih listih — "Stampa", "Il Resto del Carlino" — se dajejo ugotoviti nastopna dejstva: 1. odrekajo se misli, da bi Italija sama mogla rešiti reško vprašanje; 2. to se mora rešiti mednarodnim potom; 3. Italija mora sodelovati in iskati sporazuma z Jugoslovani.

Izpoznanje prihaja! Počasi, korakoma, ali — prihaja! Pri tem pa je veliko vprašanje: bo-li Tittoni na višini edino pravega izpoznavanja?!!

Tržaška "Edinost" 14. nov.

SPOMIN NA MINULO VOJNO.

Slika nam predstavlja jeseniško cerkev na Gorenjskem za časa plenitve zvonov, po ukazu avstrijske vlade.
Sliko je nam doposlal Rev. J. C. Smoley v Iron River, Wis.

POZOR! Prvič v Chicagu! POZOR!

Veliko komično operetto v 2 dejanjih

"TOLIKO DEKLET — NITI JEDEN MOŽ."

prevod iz francoskega originala F. V. Suppé

priredi

ŽENSKO PEVSKO DRUŠTVO "JUGOSLAVIJA"

s prijaznim sodelovanjem g. Ivan Skala in Luka Kušeč

v dvorani Č. S. P. S., 1126-30 W. 18. St.,

v nedeljo, dne 4. januarja 1920 točno ob 7 uri zvečer.

Vstopnina 50c. Rezervirani sedeži 75c.

Po dovršeni predstavi sledi ples.

Na to zanimivo prireditev vabimo uljudno vse naše brate Slovence in sestre Slovenke iz Chicaga. Vstopnice v predprodaji je dobiti na 1951 W. 21. Pl.

ODBOR.

Uradniki in nadzorniki

MINERS STATE BANK

Chisholm, Minn.,

želijo vsem Jugoslovanom v Chisholmu

in okolici

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

in

SREČNO NOVO LETO!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

in

SREČNO NOVO LETO!

želiva vsem rojakom in rojakinjam.

Ob jednem se cenj. odjemalcem najprisrčneje zahvaljujeva za izkazano naklonjenost, ter se priporočava še za v prihodnje.

IVAN in JULIJANA GOTTLIEB,
1821 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 3073.

VABILO

na četrto veliko

PLESNO VESELICO,

katero priredi

Slovenska postaja št. 16,211 Modern Woodmen of America, Chicago, Ill.

v četrtek, dne 1. januarja 1920, to je na *Novega leta dan*, v veliki Hoerberjevi dvorani, 2131 Blue Island Ave. in W. 21. Pl. Pričetek ob 2. uri popoldne.

Vstopnina za osebo 35 centov.

Polovica čistega dobička je namenjena za osirotele otroke v stari domovini in polovica pa za društveni bolniški sklad.

Uljudno vabimo vse Slovence in Hrvate iz mesta ter bližnje okolice, da se mnogoštevilno udeleže te naše zabave. Za vsestransko točno in dobro postrežbo bo skrbel veselični odbor.

Torej ne pozabite novoletnega dneva. Pridite vsi 1. jan. v Hoerberjevo dvorano, kjer se bomo dobro zabavali. Na veselo svidenje!

ODBOR.

K 100 samo $1.40

Pošiljam denar po najnižjem dnevnem kurzu.

K. 1000—VELJA SEDAJ SAMO $13.00

Imam oblastveno dovoljenje za pošiljanje denarja od "Vlade in Federal Reserve Boarda".

Vse pošiljatve so garantirane.

Moje geslo je: "Točna in poštena postrežba".

JOSIP ZALAR, Joliet, Ill.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

☞ Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Poročilo sobr. Sitar-ja in g. W. Predovich-a.

V zadnji številki smo naznanili vest o povratku sobr. Jos. Sitarja in g. Walter Predovicha iz stari domovine, ki sta imela v oskrbi razdelitev 1774 zabojev obleke o buvala in živeža pod pokroviteljstvom chikaškega Jugoslav Relief-a.

Tretjega spremljevalca, Peter Mladineo-ta je zadela v domovini kruta bolezen; pravijo, da ga ne bo več nazaj, ker hira za jetiko.

Sobr. Sitar nam je poslal število 'Joliet Evening Herald-News' od 15. decebmra z daljšim poročilom na prvi in drugi strani. V označenem listu je priobčena na prvi strani tudi njegova slika v skupini g. Predovicha stoječa na krovu parnika "Rochambeau" pri prihodu v New York.

Iz gori navedenega poročila posnemamo sledeče:

"Josip Sitar, ki se je vrnil minulo soboto v Joliet, je bil pri bližno 7 mesecev v jugoslovanskih državah, kjer je delil zaboje z čevlji in obleko med stanovniki ob Jadranu, od Trsta, Ljubljane do Belgrada. G. Sitar prinaša iz stare domovine iskreno zahvalo od vseh onih, katerim so ameriški rojaki poslali kaj zaboj in onim, ki so prispevali kaj za to pomožno kampanjo, ki je iskreno dobrodošla tisočerim družinam v Sloveniji, na Hrvatskem in v Srbiji.

Ker italijanska vlda ni dovolila g. Sitarju in Mladineo-tu potovanja na parniku "Argentina" proti Trstu, sta odpotovala dne 15. junija s parnikom 'La Savoie' v Havre, od tam pa dalje proti Sloveniji. Italijanska vlada jima ni hotela izdati potnega lista vsled tega, ker nista bila rojena v Ameriki; dasiravno sta oba ameriška državljana jima je bilo potovanje po italijanskem ozemlju prepovedano.

Še predno so dospeli zaboji v Ljubljano, so bili vsi prejemniki obveščeni kretom pošte in potom časopisov. Ljudstvo je te zaboje tako nestrpno pričakovalo, da je prišlo v Ljubljano na stotine oseb še predno je posebni tovorni vlak pripeljal zaboje preko Trsta. Nekateri so prišli v Ljubljano po več sto milj daleč. V obče smo iz Ljubljane pošiljali zaboje do najbližnje železniške postaje prejemnika.

V Ljubljano je prišlo poizvedovat o zabojih tudi dosti takih, ki sploh niso bili v imeniku označeni. Koliko razočaranja in koliko žalosti so prestali ti omilovanja vredni ljudje, ker so bili prevarani. Nadejali so se od svojcev iz Amerike kakega zaboja, pa ga le ni bilo. — — S solzami v očeh so se žalostni vračali domov. Drugi, ki so bili tako srečni, da so prejeli kak zaboj, so se pa nasprotno jokali od veselja. Ganljivih prizorov pri tej priliki mi je nemogoče opisati. —

Naš odbor je razdelil tudi več sto zabojev med begunce iz od Italijanov okupiranih krajev. Ti, omilovanja vredni ljudje živijo sedaj v barakah in železniških vagonih v Ljubljani; zanje skrbi vlada, otroke teh družin so pa oblasti porazdelile po raznih sirotišnicah.

V stari domovini je bilo zadnje 3 leta občno pomanjkanje obleke; kar je bilo pa iste še v zalogi, je bila neznansko draga osobito obuvalo. Ljudstvo (celo bogatini) se je moralo oblačiti v cunje in krpe.

Kako veseli so bili torej oni, kateri so dobili svojcev iz Ameriko poln zaboj obleke, obuvala in živeža! S solzami in hvaležnim srcem so blagrovali svoje dobrotnike v tujini.

Mr. Sitar je tekom svojega bivanja na Slovenskem obiskal več sorodnikov raznih družin, živečih v Jolietu. (Sledijo imena in naslovi.) Tako je obiskal tudi svoje tri brate v Toplicah pri Novem mestu.

G. Sitar zatrjuje, da se splošne razmere v Jugoslaviji nagloma vračajo na normalno stališče. — Ljudstvo je pač še vedno potrto in žalostno vendar je upati, da bodo že čez leto dni ondi zavladale zopet stare (predvojne) razmere. Naše ljudstvo je osobito potrto na Primorskem, ali v onih slovenskih krajih, katere so zasedli Italijani.

Minuli mesec sem bil v Logatcu, kraju, ki leži ob italijanski demarkacijski črti in katerega so okupirale italijanske čete. Tamošnje prebivalstvo sovraži Italijane. Čul sem ondi večkrat sledeče pritožbe: "Kedaj bodo Jugoslovani zopet udarili? Čemu solzni čakajo?" Ljudstvo v onih krajih ne razume italijanskega jezika besedice. Italijanska vlada je v vseh teh krajih ustanovila svoje šole pri čemur pa ne bo imela uspeha. Naši slovenski stariši namreč nočejo pošiljati svojih otrok v te šole. Ravno tako življenje je tudi v Trstu.

V obče je sodba, tamošnjega ljudstva da bo morda že na spomlad izbruhnila vojna med Jugoslovani in Italijo, kajti Jugoslovani nočejo živeti pod njeno vlado. Takoj, ko bodo Jugoslovani spravili skupaj potrebni vojni materijal, bodo započeli boj z Italijo: skušali bodo pridobiti nazaj one kraje, katere je mirovna konferenca prisodila Italiji."

Poročilo g. Walter Predovich-a.

G. Predovich je dospel minulo soboto v Chicago. Naprosil je nas, da naj objavimo na tem mestu sledeče:

"Prinašam vsem onim ameriškim Slovencem, ki so poslali zaboje v stari kraj od njih sorodnikov najiskrenejše pozdrave, pa tudi najlepšo zahvalo za izkazano jim pomoč. Koliko veselja ste naredili s tem svojcem, mi je nemogoče opisati. Gotovo so se Vam Vaši domači tudi že sami zahvalili.

Položaj v domovini je sedaj srednjemeren; ne preslab, pa tudi ne sijajem. Najbolj trpijo oni rojaki, ki žive v po Italijanih okupiranih krajih.

Minuli mesec sva z g. Sitarjem najela voz ter prepotovala kakih 20 milj teh okupiranih krajev. Mudila sva se v Postojni, Logatcu in okolici. Ljudstvu v teh krajih se godi trikrat slabše, kot pa pod bivšo, avstrijsko vlado. Kaj počenjajo Italijani z našimi domačini v teh krajih, to je naravnost vnebovpijoča krivica in je nemogoče vse opisati. Dobro jim je znano, da gospoda v Parizu baranta z njimi. Vedo tudi, da sta Anglija in Francija sedaj na strani Italije in da je edino njih upanje, ali morebitna rešitev naša Amerika! Žal pa, da je naš predsednik Wilson zbolel in se vsled tega ne more več zavzemati za Jugoslovane, kot se je svoječasno.

V ostalih krajih države S. H. S. je ljudstvo s sedanjo obliko vlade še precej zadovoljno. Ujedinjenje Slovencev z Hrvati in Srbi je bila edina njih rešitev. Sami bi bili morda že padli sovražniku v pest ker niso zadosti močni. Vprašanje glede načina bodoče vlade pride v rešitev prihodnjo spomlad pri splošnih volitvah za državno zbornico. Slovenci spoznavajo torej, da je edino le v slogi in ujedinjenja njih rešitev, drugače lahko propadejo.

Vsak, zunaj živeči bivši ameriški Slovenec želi pač, da bi bila v Jugoslaviji republikanska oblika vlade; to je pa sedaj še nemogoče izvršiti. Ljudstvo pač spoznava, da ima pod osedanjo vlado 5krat več svobode, kot pod bivšo vlado; oblika vlade S. H. S. je namreč strogo demokratska; v gotovih slučajih celo bolj, kot v Ameriki.

G. Predovich izraža dalje iskreno zahvalo Zvezi Jugosl. Žen in Deklet v Clevelandu, Chicagu, Waukeganu, Sheboyganu ter v ostalih krajih za poslano blago, katero se je razdelilo med vojne sirote in med najbolj bedne med bednimi. Iskrena hvala tudi našim vrlim ženam ter dekletom v Jolietu (Slovenskemu odseku Rdečega Križa) za nabrano podporo $5153. kar se je nakolektalo med domačimi in Amerikanci v Jolietu.

Največ veselja je naredila pošiljatev za bedno slovensko mladino, kajti obleka in obuvalo je tem sirotam osobito sedaj v zimskem času dobrodošla.

Tako se g. Predovich tudi zahvaljuje naročnikom našega lista, ki je poslal pet zabojev blaga za vojne sirote; čevljev in nogavic.

G. Predovich bo imel prihodnjo nedeljo popoldne ob 2. uri pri dobrodelni prireditvi Z. J. Ž. in D. v Hoerberjevi dvorani v Chicagu predavanje kjer nam bo osebno razložil ter povedal dosti zanimivega. Vsled tega so vsi chikaški Slovenci ozir. Jugoslovani uljudno vabljeni na to prireditev.

Revščina najemnikov bogati hišne gospodarje.

•

Pravijo, da je pero jačje od meča. — Kako je pa s pisalnim strojem, katerega obvladuje tipkarica?

ZAHVALILO IN ZAHVALA.

Globoko potrtega srca se naznanja s tem vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretužno vest, da je Vse mogočni Bog dne 2. decembra poklical k Sebi v boljše življenje našega ljubljenega očeta in brata

JOHN ODLAZEK.

Nesreča ga je zadela v premogorovu dne 29. nov. in sicer v Manester šeftu blizu Latrobe, Pa. ko so ga vagoni stisnili čez život. Umrl je v strašnih bolečinah tri dni potem. Nobena zdravniška pomoč ga ni mogla ohraniti še pri življenju.

Pokojnik je bil star 41. let; doma iz vasi Dobovec, fara Dole pri Litiji na Dolenjskem, kjer zapušča mater, dva brata in eno sestro, če so še živi? Tukaj pa eno sestro nekje v Clevelandu. O., in drago, neutolažljivo žalujočo ženo, ter tri nedorasle otročičke, ki žalostno kličejo: "Mama, kje so pa ata?" — Pa žali Bog, ves ta jok je zaman, ker ljubi Bog je že vzel k sebi nepozabnega nam ata iz te solzne doline.

Pokojnik je živel tu v Ameriki 13 let. Spadal je k trem podp. društvom in sicer: Dr. sv. Ant. Pad. št. 158 K. S. K. J.; Dr. Večernice št. 13. SDPZ. in Dr. Alojzija št. 13 J. S. K. J.

V dolžnost si štejem, da se iskreno zahvaljujem vsem onim, ki so ga hodili obiskovat za časa njegove hude kratke bolezni, posebno rojaku Josip Škoda, ki ga je tolažil na smrtni postelji. Lepa hvala družini Antona Rak za vso pomoč v hiši žalosti. Dalje lepa hvala društvom za tako krasno prirejeni pogreb in darovane vence. Osobito lepo zahvalo izrekam članom Jakob Povšetu in Štefan Kopriva-tu za tako ganljivo slovo pri zadnjem potu na pokopališče sv. Vincenca v Latrobi.

Pogreb se je vršil dne 4. dec. po katol. obredu. Še enkrat vsem skupaj srčna hvala!

Bog naj vam stotero poplača!
Ti pokojnik imaš pa selaj vrtec hladan.
Kako hladan, kako miran;
Posvetni hrup mu ni poznan.

Saj to je pavni, skupni vrt,
In noč in dan stoji odprt,
Vrtnarka pa je bela smrt.

Počivaj v miru in večna luč naj ti sveti! Na svidenje pod zvezdami!

Globoko žalujoči ostali:
Angela Odlazek, žena,
Marija, Ana, Genovefa, hčerke.
Hostetter, Pa. dne 5. dec. 1919.

Razne stvari.

NA MESTO SMRTNE KAZNI ČAJ IN KAVA.

Še koncem 18. stoletja sta bila čaj in kava v Nemčiji na dokaj slabem glasu. Dva hudodelca so obsodili na smrt, a vsled prigovarjanja necega zdravnika so ju pomilostili. Zdravnik je namreč smatral čaj in kavo za strup in hotel določiti, kako hitro deluje. Sodišče si je mislilo, pomilostimo jih, umreti morata tako ali tako. Eden njiju je moral razen navadne hrane trikrat na dan piti kavo, drugi čaj. Zatorej je čakal zdravnik na učinek, moral je v grob pred zločincema ,kajti enemu je zastrupil čaj življenje do 79. leta, drugi se je pa do 80. leta upiral pogubonosnemu vplivu kavinega strupa.

KOLIKO SO IZDAJALI BIVŠI VLADARJI ZA OBLEKO?

Največ ruski car. Civilni krojač je zaslužil pri njem vsako leto 48,000 K. vojaški pa 70,000 K. Nobene obleke ni oblekel car več nego trikrat. Cilindri so ga stali eden po 120 K in rokavice par po 50 K. Vsako leto si je kupil kožuh iz soboljevine za 12.000 K Manj potroši angleški kralj, za vseskupaj do 100.000 K. Alfonz španski gleda zlasti na svilene lovske srajce vsaka ga stane 180 K, rabi jih na leto 50. Nemški Viljem se je najrajši kazal v uniformah, izdal je zanje letno 100.000 K, za civilno obleko pa le malo. Vsako leto se je oblekel civilno le kakih 30krat. Viljem je bil velik ljubitelj ovratnic. — Najskromnejši je pač norveški kralj Haakon; oblači se kot navadni meščan. (Cene so odmerjene za predvojni čas.)

SLOVANSKI POZDRAV.

Pozdravljam vas, sinovi Slave,
pozdravljam hčere naše domovine,
Pozdravljena bodočnost očetnjave!

Naj duh prostosti dviga se v planine
in v polja naša, v brda nam zelena,
kjer vode silne režejo ravnine.

Na svetu širnem nam je samo ena
ljubezni polna dana domovina,
prostosti zlate, jasnega vremena.

Ta zemlja mila je nam le edina,
ki znoj in kri, pečate nosi naše
in v srcih čut svobodnega spomina.

Kako sovragi teme so vihrali,
ko lomili ste jarem zla trpljenja
in smrtni mu udarec ste zadali.

Izhaja solnce naše, luč življenja
in prosto veje prapor močne Slave.
Napočil nam je svetli dan — vstajenja.

Pozdravljam vas, sinovi Slave,
pozdravljam hčere naše domovine!
Naj sije solnce prosto na planjave,
dokler ta svet široki ne premine!

Slavomir.

Tudi najboljši arhitekt ne more prisiliti solnca, da bi sijalo v vse sobe njegove palače.

•

Ne sodi ženske po njenih besedah, temveč po njenih mislih.

POZOR!

Slov. Stavb. in posojilno društvo Chicago, Ill. bo izdalo prvi torek meseca januarja 1920 novo (46.) serijo. Pazite na tozadevni oglas v prihodni številki!
(Advert.)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Naročite si Vaš iztisek Severova Almanaha za Slovence za 1920 od Vašega lekarnarja ali pa naravnost od nas. Vsepovsod zastonj.

Kašelj

je neprijetna prikazen in povzroča mnogokrat mnogo bolečin, trpljenja in skrbi. Nekaj tacega je, kar se ne morete iznebiti tako hitro kakor bi radi, razen ako storite to, kar je storilo mnogo drugih; Vzemite

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balzam za pljuča) v zdravljenju kašlja, prehlada, hripavosti, v slučaju oteškočenega dihanja, ranjenem vratu in enakomernem pokašljevanju. Poskusite steklenico danes. Dobite ga v Vaši lekarni. Dobro za otroke in odrasle. Cene 25c in 1c davka, ali 60c in 2c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE.

Stara navada je že, da pošiljajo ameriški rojaki svojcem v starem kraju denarna darila za vsake praznike. Ta darila so bila vedno sprejeta z največjim veseljem, a letos bo to v toliki večji meri, ker je potreba toliko večja.

Vsaka pošiljatev potom moje tvrdke je popolnoma varna pred izgubo in bo dospela na svoje mesto v najkrajšem, pri sedajnih razmerah možnem, času.

100 kron za	$ 1.45
200 kron za	2.85
500 kron za	7.00
1.000 kron za	13.90
5.000 kron za	66.00
10.000 kron za	132.00
25.000 kron za	325.00

—

50 lir za	$ 5.00
100 lir za	9.75
500 lir za	48.00
1000 lir za	95.00

POTOVANJE V STARI KRAJ. Štrajk v New Yorškem pristanišču je končan. Promet z Evropo se zboljšuje in prihaja nazaj v stari tir. Z 21. novembrom se ima pričeti reden tedenski promet na Francoski liniji. Kdor želi biti za Božič doma, naj takoj piše ali pa pride na spodaj navedeni naslov. POTNI LISTI. Onim ki nočejo sami imeti tega posla preskrbim potne liste v kratkem času.

LEO ZAKRAJŠEK
70 — 9th Ave. New York, N. Y.

DENAR JE PO CENI

toda nihče ne ve kako dolgo bo še ta cena ostala. Lahko si predstavljamo slučaj, da bo cena kmalu poskočila; tedaj naravno boste morali več plačevati za Vaše krone

AKO

Želite poslati denar vaši družini?
Nameravate uložiti Vaš denar v jedno od hrvatskih ali srbskih bank, ali hranilnic?
Želite dobiti več denarja za Vaše krone?
Želite potovati kasneje v domovino ter imeti tam gotove denarje?
Želite poravnati vaše dolgove na drugi strani?

poslužite se te prilike, ter kupite, ali pošljite krone dokler so še poceni. Mi dajemo vedno najnižje cene. V slučaju da cena pade do časa ko mi prejmemo Vaš denar, računamo mi nižjo ceno, to je, da pošljemo več kron Ako želite zamenjati vaše dolarje v krone ter jih tukaj držati, kupite od nas "MENJICO" na največje in najzanesljive banke v Jugoslaviji ter razpolagajte s to menjico, pošljite jo na drugo stran ali prodajte jo, kadar cena kronam poskoči.

Ne držite svojega denarja nezaposlenega. Mi sprejemamo Vaš denar na

ULOGO

ter ga ne samo hranimo, ampak Vam dajemo tudi obresti, da vam kapital vsaki dan raste. Dobili boste od nas "VLOŽNO KNJIŽICO" z obratno pošto; kadarkoli potrebujete denar, vam ga takoj z obrestmi vred izplačamo.

Vsa navodila in nasvete Vam dajemo rade volje.
Jugoslovanske krone so danes K 100. — $1.20.

JOHN NEMETH STATE BANK,

Centrala v glavnem bančnem poslopju 10 East 22nd St.
Podružnica 1597 Second Ave.
NEW YORK, N. Y.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredo na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilne uloge

po 3%

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni menjalarji nastavljajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bodemo shranili brezplačno.

Poslopje, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Odprto vsak dan izven nedelj in praznikov od 9. dop. do 3. pop.

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital $150.000.00. Prebitek $360.000.00.

Emil Bachman Inc.

2107 So. Hamlin Ave.
CHICAGO, ILLINOIS.

Največja slovanska tvornica društvenih zastav, znakov, regalij, kap, uniform in drugih društv. potrebščin. Se toplo priporoča cenj. društvom K. S. K. J.

Poskusite enkrat s kakim naročilom pri nas in dobro boste postreženi.

EMIL BACHMAN INC. BADGES FLAGS BANNERS & CAPS

"$800.— UKRADENIH IZ KOVČEGA!"

Take žalostne novice čitamo skoro vsak dan v listih. Cemu niste bolj previdni s svojim težko poslušenim denarjem? Najboljši in najbolj varen na način za nošenje denarja je, poseben, nalašč zato narejeni denarni pas s imenom "Invisible". Glej sliko. Ta pas je narejen iz močnega neprodornega blaga; je jako prikladen, da ga lahko nosite na golem životu.

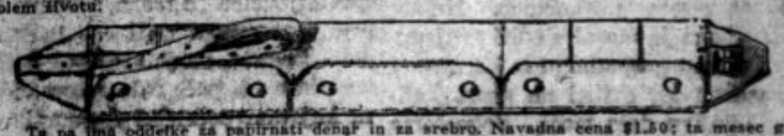

Ta pa ima oddelke za papirnati denar in za srebro. Navadna cena $1.50; ta mesec ga pa prodajamo samo po $1.00; sedem pasov stane $6.00. Kdor misli potovati v Evropo, bi moral imeti en ali več takih varnostnih pasov. Mi jamčimo, da boste zadovoljni. Naročite takoj: izrežite ta oglas, priphite en papirnat dolar zraven in pošljite naročilo na:

ROYAL SALES CO, 137 Pitt St. Dept. 21, New York, N. Y.

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška
MLEKARNA

1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.

Z velespoštovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Zapiski iz mrtvega doma.

Spisal A. M. Dostojevski. Prevel Vladimir Levstik.

Temu starcu so začeli pomalem skoraj vsi kaznjenci izročati svoje denarje, da jih spravi. V ostrogu so bili do malega sami tatovi, a nenadoma jih je prepričalo kdovekaj, da stari nikakor ne more krasti. Vedeli so, da nekam skriva izročeni mu denar, a to na tako skritem kraju, da ga nihče ne more najti. Kasneje je razodel svojo tajnost meni in nekaterim izmed Poljakov. V nekem palisadnem kolu je bila veja, navidezno trdno zraščena z deblom. Dala pa se je izdreti, nakar se je pokazala v deblu velika duplina. Vanjo je skril dedek denar in vtaknil nato vejo nazaj, tako da ni nikdar nihče našel zaklada.

A oddaljil sem se od povesti. Ostal sem tam: zakaj se denar ni ogrel v arestantovem žepu. Toda poleg truda, ki ga je povzročalo njegovo skrivanje, je bilo v ostrogu toliko žalosti in hrepenenja; arestant pa je po svoji naravi bitje, tako silno željno svobode in tudi po svojem socialnem položaju tako lahkomiseln in nereden, da ga v resnici nekaj vleče, kako bi se razmahnil na vse roke in zaveseljačil ves kapital z gromom in muziko, tako da bivsaj za minuto pozabil svoj srčni nemir. Celo čudno je bilo gledati, kako delajo nekateri izmed njih včasih po več mesecev, ne da bi trenili z vratom samo zato, da raztrosijo v enem dnevu ves zaslužek, vse do čistega, nekar se do nove pijanščine spet nekaj mesecev ubijajo z delom. — Mnogi izmed njih so si radi nabavljali nova oblačila, ki so morala biti na vsak način kakorkoli posebna: neuniformne črne hlače, telovnike in sibirske kaftane. V obširni rabi so bile tudi katunaste srajce in pasovi z modenimi nakovi. Lišpali so se ob praznikih, in kadar se je kdo nakitil, ga je gnalo brez miru po vseh kasarnah, pokazat se vsemu svetu. Zadovoljstvo dobro oblečenega je šlo do otročarije; saj so bili arestanti vobče v marsičem popolni otroci. Res je, da so vse te lepe reči jako naglo izginile od lastnika; včasih jih je še tisti večer zastavil ali oddal za slepo ceno. Sicer pa se pijanost razvija polagoma. Dogajala se je običajno ob praznikih ali ob godu pijanca. Ko je arestant na jutro svojega godu zapustil ležišče, je postavil svečo pred sveto podobo in pomolil; nato se je oblekel praznično ter si naročil obed. Kupovali so govedino in ribe ter delali sibirske paštete; godovnik se je najedel kakor vol, skoraj vselej sam. Le redko je kdo povabil svoje tovariše, da je delil pojedino z njimi. Nato je prišlo na vrsto žganje; godovnik se je napil kakor muha in šel takšen vedno po kasarnah, opotekaje in spotikaje se, hoteč pokazati vsem, da je pijan, da veseljači in zasluži s tem vseobče spoštovanje. V vseh slojih ruskega naroda čutijo ljudje do pijanosti nekakšno simpatijo, v ostrogu pa so se vedli napram popivajočemu celo spoštljivo. V popivanju, kakor se je dogajalo v ostrogu, je bilo posebne vrste aristokratstvo. Kadar se je arestant razveselil, je vedno najel muziko. V ostrogu je bil neki Poljaček, vojaški begun; zelo grd je bil, toda igral je na gosli, ki jih je imel pri sebi kot edino imetje. Rokodelstva ni imel nobenega; njegova edina obrt je bila, da se je oddajal popivajočim v najem ter jim igral vesele poskočnice. Nerazdružljivo je moral slediti svojemu pijanemu gospodarju iz kasarne v kasarno ter cviliti na gosli, kolikor so mu dale moči. Pogostoma se je razodeval na njegovem licu dolgčas in muka. Toda klic: "Igraj, če si vzel denar!" mu je bil vedno iznova v izpodbudo, da je cvilil in pilil brez konca in kraja. Kadar je jel arestant popivati, je bil lahko trdno prepričan, da če se še tako napije, je vendar brez skrbi, ker bodo pazili nanj, spravili ga v pravem času spat, skrili ga kamorkoli, če se pojavi kak uradnki — to vse pa docela nesebično. Podčastnik in invalidi, ki so stanovali v ostrogu zaradi reda, pa so bili s svoje strani lahko popolnoma mirni; pijanec ni mogel povzročiti nikake nerednosti. Vsa kasarna je gledala nanj, in če bi bil začel razgrajati in razbijati, takoj bi ga bili pomirili ali pa celo zvezali. In zato je vse nižje načelstvo ostroga zrlo na pijanost skozi prste in je niti ni hotelo zapaziti. Dobro je vedelo, da bi bilo še hujše, če jim ne bi pustili žganja.

Toda odkod se ga dobivali?

Žganje so kupovali v ostrogu samem, pri takozvanih žganjarnarjih. Bilo jih je več; neprestano in uspešno so vodili svojo trgovino, ne glede na to, da je bilo pivcev in veseljakov vobče le malo, ker je veseljačenje zahtevalo denarja, arestantski denar pa obilnega truda. Kupčija se je začenjala, vršila in zaključevala dokaj izvirno. Recimo, da tainta arestant nima rokodelstva in se tudi ne mara truditi (bilo je nekaj takih), hoče pa imeti denar, in je pri tem še nestrpen človek, ki bi rad kmalu obogatel. Ima nekoliko denarja za začetek ter sklene trgovati z žganjem: smelo podjetje, ki zahteva velik riziko. Za tako reč se ti je lahko primerilo, da si se pokoril s hrbtom ter izgubil blago in kapital obenem. Toda žganjarnar je pripravljen na to. Denarja v začetku nima mnogo, zato si prvikrat sam prinese žganje v ostrog; razume se, da ga razpeča čim najugodneje. To ponovi drugič in tretjič in če ne pride načelstvu v roke, se njegova kupčija kmalu razvije, in šele zdaj postane podjetnik-kapitalist, ki si drži agente in pomočnike ter tvega mnogo manj, bogati pa zmerom bolj. V nevarnosti so nasnesto njega pomočniki.

V ostrogu je vedno mnogo ljudi, ki so zapravili, zaigrali in zapili vse do kopejke, ljudi brez rokodelstva, klavernih in beraških, toda obdarjenih do gotove meje s smelostjo in odločnostjo. Takim ljudem ostane samo hrbet kot edini kapital, ki še lahko služi za kaj. In prav ta poslednji kapital sklene lenuh spustiti v promet. Napoti se k podjetniku, ki ga najame za prinašanje žganja v ostrog; vsak bogati žganjarnar ima po nekoliko takih delavcev. Kjerkoli zunaj ostroga se nahaja človek — vojak, meščan ali včasih tudi punica — ki kupi za podjetnikov denar in za določeno, včasih dokaj znatno nagrado v krčmi žganje ter ga skrije na kakem skrivnem kraju, kamor prihajajo jetniki na delo. Dobavatelj poskusi vselej najprej sam dobroto žganja ter brez usmiljenja nadomesti z vodo, kolikor je odpil; — vzemi ga, ali ne vzemi kaznjenec ne more biti preveč izbirčen; še zmerom je dobro, da ni popolnoma ob svoj denar, in da je dobil žganje, najsi še takšno, a vendar žganje. K temu dobavatelju prihajajo prenaševalci, ki mu jih je žganjarnar v ostrogu že prej naznanil; s seboj imajo goveja čeva. Ta čeva najprej umijejo, nato pa jih nalijejo z vodo in jih tako ohranijo v prvotni vlažnosti in raztegljivosti, da so ob svojem času pripravna za sprejetje žganja. Arestant nalije čeva z žganjem in jih naveže nato okrog sebe, po kolikor mogoče najskritejših krajih telesa. Razume se, da razodeva pri tem vsa spretnost in vsa tatinska zvitost tihotapca. Saj je deloma zastavljena njegova čast; prevariti mora spremne vojake in stražo pri vratih. In prevari jih: dobremu tatu gre spremni vojak, ki je včasih celo neizkušen novinec, vselej na limanice. Razume se, spremljevalca je treba proučiti že prej, vrhu tega tudi čas in kraj dela. Recimo, da je arestant pečar ter zleze na peč: kdo more videti, kaj tam počenja? Spremni vojak ne more lezti za njim. Ko se bliža ostrogu, vzame v roko novec — pětnajst ali dvajset kopejk za vsak slučaj — ter čaka pri vratih desetnika. Stražni desetnik si ogleda kroginkrog vsakega kaznjenca, ki se vrača z dela, otiplje ga in mu nato odpre ostrogova vrata. Prenašalec žganja se nadeja običajno, da jih bo sram, otipavati ga preveč natančno po nekaterih krajih života.

(Dalje prihodnjič.)

Besedica "če" je že marsikomu pokvarila kak velik načrt.

•

Pravi prijatelj ti ne bo nikdar svojega prijateljstva očito razodeval.

Krasen roman
"MILIJONSKA NEVESTA"
izhaja v tedenskih zvezkih po 12c s poštnino vred.

V zalogi imam vse, dosedaj izdane zvezke.

Rojaki! Sezite po tem zabavnem čtivu, ki se dobi pri:

JOSEPH TOMIC,
2424 So. Harding Ave.,
Chicago, Ill.

Iščem zastopnike po slovenskih naselbinah.

ZASTONJ cenik. Ne pišite svojih pisem kakor bi bila pisana s kurjimi nogami; pišite jih rajši na našem domačem pisalnem stroju. Stroj, dzsiravno po ceni, je zelo trpežen. Na našem pisalnem stroju lahko pišete v vseh jezikih. Pišite še danes po naš novi katalog. Naš edini naslov je: ROYAL SALES CO., NEW YORK CITY, N. Y.

KOLEDARJI.

Naročite si moj veliki stenski koledar sedaj in pošijite ga svojcem v staro domovino.

Jaz sem že poslal nekaj koledarjev v domovino še meseca septembra in en mesec pozneje sem prejel zahvalna pisma da so prejeli koledarje v redu in nepoškodovane. Poleg tega sem prejel tudi več prošenj od drugih, ki me prosijo zanje; to je dokaz, da pošta v domovino redno posluje in da so koledarji za rojake v stari domovini zanimivi.

Naročite jih tudi zase, ker sedaj je še čas; kako dolgo bo trajala zaloga, še ne vem; pošiljam jih pa redno v velikem številu.

Ti krasni stenski koledarji so vredni mnogo več kakor vas stanejo in sicer samo 24c en komad bodisi za tukaj, ali za staro domovino. Delajte vedno točne naslove. Pošljite denar, poštne znamke, ali poštno nakazmico na

Anton Grdina.
1053 East 62 Str. Cleveland, O.

PATENTI

KNJIGA ZASTONJ

Pišite po Slovensko knjigo, katera vsebuje vse potrebne podatke o iznajdbah in patentih. Pišite nam še danes in jaz vam pošljem

KNJIGO ZASTONJ

Jaz imam 30 let skušnje kot advokat za patente in v mojih rokah vaše stvari, ki jih želite patentirati dobe najboljšo pozornost. Pišite še danes v slovenskem jeziku vašemu advokatu na:

A. M. WILSON,
Registed Patent Attorney,
315 Victor Bldg.,
Washington, D. C.

POZOR! .... POZOR!

Izšel je novi obširni cenik DOMAČIH ZELIŠČNIH ZDRAVIL (priporočenih po župniku Kneippu.)

Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.

Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju.

Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

Math. Pezdir,
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1919:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempus, 514 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Jurij Gregurač, 461 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je $1000, $500 ali $250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali $7.00 bolniške podpore na teden.

Slovenci in Hrvati, kteri še niste pri nobenem društvu, spadajočem h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri sobratu John Golobič, 5621 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zboli in ravno tako zopet ko ozdravi.

JOHN ZVETINA,
1726 So. Racine Ave.,
CHICAGO, ILL.

Agentura za prodajanja parobrodnih listkov za najhitrejše, največje in najsigurnejše parnike vseh prekmorskih črt.

Izdajamo ćeke Amer. Express Co. v dolarjih

izdane na razne banke v Jugoslaviji. Ček pošljite svojcem v domovino v priporočenem pismu. Svota dolarjev bo izplačana v kronah pri istodnevnem kurzu. Ta ček bo rada zamenjala vsaka banka v Sloveniji, ozir. Jugoslaviji.

Če želite poslati kako blago svojcem v domovino, obrnite se na naš eksportni oddelek.

Marija Sluga
1810 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ograkim Slovenkam

MATIJA SKENDER
JAVNI NOTAR
ZA AMERIKO IN STARI KRAJ
5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PAŠOŠE); Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju.
Izvršuje VSA v Notarsko stroko spadajoča dela že polnih 10 let na istem mestu.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen hrlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabočе, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.
Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

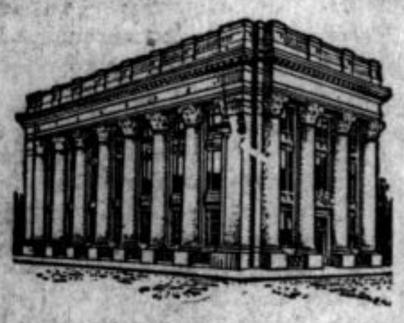

Nacijonalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varne čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 vlagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad $8,500.000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad $550.000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JO LIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne vloge od $1.00 naprej. 3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.
Joliet, Illinois.
"LJUDSKA BANKA".